

שנוי נסחאות על פי שני כ"י
אשר בבריטיש מיליאום בלונדון
ותקוני שנויות.

אמר העורך: בנסיבות אל המלאכה, זה יותר משתי שנים, להכין מהדורא מדעית ומתקינה ממהחברות תחכמוני חשבתי את העברות לנקלה מאר כי סמכתי מראש על החומר המדעי אשר הבינו הוויקים אשר הוא לנו. אמנים כל המהדורות המצוירות היו ידועות למשובשות. אבל דמיוי כי בלב הפתוח חכם פרטיפיסר די לאגארד בנאטינגןען, אשר כל חכמי ישראל היו בעיניו נקליפת השם ואשר בהקדמותו הקזרה בלשון רומיות מהדורא אשר הוציא מס' התהכמוני הוא מרים על נס את יגיעו ועמלו הרוב בהוצאות הספר ואספר באסור גבור להסיג גבולו וליחסנות מהמאור האגדול שבפטרו — כי הוא לכל הפחות לא הוציא מתחת ידו דבר מקליל חסר תועלת. ותהי ראשית מחשבתי לעורך הספר למען הוצאות „אחים“ רק בעורות מהדר לאגארד ועובדות הרה"ח פרטיפיסר דיר שאול יצחק אומפף ז"ל במקצע זה, ובטייע חכמים שונים אשר העירוני בטובם על נסחאות מותוקנות; אולם במשמעות עבדות נחפה לי מחד לאגארד למשענת הקנה הרצין, וראייתי כי טוב היה, לו לא ראה ספרו או רעלום, אחרי הות כבר רב החוצה אשר פגינו עירכה לדפוס נוכחות כי למען נקוט אליה מקני השגיאות הרבה אשר ברמתו הקדומים לא יוכל להפוך מוגן עגמי לאנגליה למען

היא שלא השתדל לתקן עד מקום שהיר מגעה. — להקובע
השני (B), אשר איננו עתיק ימים בראשו, יש יתרון שהוא
כחוב לפיה הנראת במתינות יתרה, בכובסה נאה ספרידית-טורית;
אלם גם הוא לך בחסר במקומות רבים. אלם מטבח שני
ב ה"ו ייחד בערוף המהדורות העתיקות והערות חכמים תקוט
שיצאו בספר אשר לא נcano מותוק לכח"פ לפי התבלית הראשית
אשר לנו בו במערכת „אוצר ישראל“, לא להגדיל ולהדרור תורה
הנוטחות לשמה למען יהודינו טղול ולהרבות בתלי תלים של
קרויין וכתיין, בא להפיץ בקרב העם את מבחן ספרי קדרמונינו
מנופים בגנת התקורת לפ"ז צרך הבנתם ומוגהים באור המרע
לפי המדחה הנוחזה למען הכרת עיכם ומקומם בחוי הרוח אשר
לעטנו. מושעם זה, וגם מקזר ומן החפש אשר יכלתי להקים
לעבודתי בלונדון, לא שיעיתו אל דיווק המלים בהקל הפרוז א'
אשר ברב מחברות הספר (מלבד המברשות ג', י"ח, מ"ז אשר
שמתי לב ביתר שאת גם להפיצו שלחן פנוי העיר היחסורי
אשר לתוכנן), ואשר לפיה הנראת המחבר מעצמו כתוב ומוקח בהן
ואין לבנות מגדלים על שנויות באיזה מליציות וمبرטהים בכ"י
ודפוסים שונים; ולעומת זאת שקדתי לעורך את החרויזים על
פי עיון בנוטחותיהם השונות, גם עובתי על הרוב את השניות
הגמות וכל שbowש נבער בכח"י אשר עין תעדים בהשכמה בראשונה
שם וילידי קלות הדעת וחפץ הבנה, ותקני לפעמים על פי

ב' הספה, ומ"ט טעו, ומלהכו עקה פטין פס, למגנס תפנס
„געלבי, און לתמנו מכיסים גלען סטיטו.“
גלוועס פס „ענין כל טעל" נאכל גלקס גלווען זונה מאכטוכות גאל
גרהטו געפעריס גמאזוכות פלאנו זככי סיינ' (B).

השתמש בכתביו היד העתיקות הגנווים באוצרות הספרים אשר
בלונדון ואוכטפورد. מפניהם מדרות משלתי נאלצתי ללחוץ את
גסיעתו עד הקין הזה (תרוג'ה), וגם עתה אחורי אשר לא חפט
על היגיינה והחיצאות הרבות ואבוא לנדרון החליטי פתא
והרופאים לא נתנו נסוע להלאה לצרכי עכודות מדעית לאוכט'
פורד (אשר שם בויחד שני כה"ז בהברדיינא הרשומים בהאקטאלוג
של ניובירד בסיטים 1978–1977, והם מואוצר פאקסק ז') 192
ונגי' 128, וראויים להערך מול הנוטחות אשר ברדרופים), אולם
יכולתי להשתמש בכירטיש מוחאות בלונדון בשני כה"ז הנמצאים
שם מואוצר אלמנצי, האחד הוא המטען שם באות Add. 27,113
(וקראותו בשם (A) והשני הוא המטען שם באות Add. 27,112
בשם (B). הראושן הוא מהיוחר עתיקים אשר בועלם,
כרך גדול בתבנית 4^ט אשר לפי הכתבת שבטוטו (fol. 168)
כתב בשנת ה' אלףים מ"ב, היה 1282, זמן קצר מאר
אחרי חברה הספר על ידי חריזו, אבל הקובע העתיק
זהו הוא אכן אשמי, כי אין מספר להטויות הרבות אשר טעה
הכתוב בהיוחו נחפה בכתיבתו, או מCKER הבנתו, גם הרוב עליהם
תרומים בתוך הקובע (*). העתקה מכתבי-היד הזה לעניין
לאגנזר, והוא אמן ראה ויבן כי עליה כלו קמשונים, ואשmeno

(*). בפקודן הוס חסרים עוד קדושי ספר (וילוונגן) לאניש
נכדים, כמו הבעלתי כתוך התקנים נמיום. כתוגות מקובלות
(פצעים) הן שען גלען ערג. הולס גראנט סקוקן נמיום כתוב
מוחלט לנוח הצעדים ותכליס גלען הקודס מתחל: „ספר
עמאריו מען ימוך טמבקע מוחלו ען פערס ולעוי נכטוב עין כל צעל
מעערליו מען ימוך טמבקע מוחלו ען פערס ולעוי נכטוב עין ימוך נחפה“

הקדמה עמוד 1 שורה 10 בב"י A אחר "יעשך" החزو :
 יְהִשְׁיר הַוָּא לְעַבֶּד גַּאֲקָן לוֹ ... [השאך חסר על ידי
 קרע] יוש להשלים ע"פ מהדורות וכ"ז אוכספورد (ע"י קאמפף),
 ניבטאנדרולוישע פאוועץ ח"ב עמוד XV
 "ואם קָשֵׁר עַלְיוֹ בְּתוֹךְ וּמִרְדָּה".
 עמוד 2 שורה 2 בב"י A, אחר "ונפרדר", החזו :
 וְאַרְצֹה הַיִתָּה בְּנֵן קָאַלְמִים
 וְגַלְהָ מְנוּתָה אוֹ וּ...
 ולפי נוטחא בב"י שבאוכספורד (קאמפף, שם) ;
 "קָלָחָה קְנַאתִיק וּמִפְרָדָה".
 עמוד 6 שורה 22 נ"א : ובום אש.
 עמוד 7 שורה 6 נ"א : הנדור בלב שפתי והגוני, והדיבוק
 להבי לשוני.
 שם 11 נ"א : ובחריוון השיר.
 שם 21 נ"א : חטידי עליון.
 עמוד 8 שורה 14 : נ"א רתקה פפו.
 עמוד 10 שורה 2 המשורר הערבי ابو מוחמד חרירוי נולד
 במצרים בערך 1054 לסתה"ג ומת בערך 1122, הוא
 חבר ספר מליצי במלל חמשים "מאקאמות" אשר היו לעיניים
 לר' אלחרויי בהבורי התהכמוני. גם בהמחברות של חרירוי
 מරוקמות שירות קנות, ונגורו אחד (אבי פער איש שרוגן)
 מופיע בכל אחת ממן מלבוש בלבושים שונים לאבד במליצה
 יהודית (ובפרטנו זה העברי הגיבור הווא "חבר הקני"). המוחברות
 העربיות האלה יצאו לאור ע"י החכם פילויסטר de Sacy בש

שׂוֹלֵד דָּעַתִּי או הנחתה הנוטחה בצע"ע, עם סימן השאלה בצד(*) .
 תקורה יטלה על אשר לא הספיקו התקנים להעריך קודם
 הרפסת הפנים, ולא יכולו יותר חוץם שבתוכם להטפח בשולי
 היוציא או בקרב הספר בפנים, והם עונאים פה אחריו הדלת
 והמזהה, בן גם על איזה טיעות שנפלו בDROPOTS ע"י מושך מקום
 הרפסה ובשביל שלא היה אפשר לי לאו את על החגזה,
 ויחזק מזבח לחכמים הרבות ובഫט מרווח שהגע להם ע"י
 גם מזרם על החכמים הרבות ובഫט מרווח שהגע להם ע"י
 ארך זין הדפוס לא נמנעו מוחכות על התקנות אשר ביה, לקיט
 את הפתגנס : Was lange währt, wird gut — ספרותנו הוללה
 הקפה על משענזה להתהלך בחוץ לא חובל עד להחזק לעצמה
 עובדים מקדושים לה כל ימייהם, ועוברת העונה עבורה טפלה
 בערות החפש והמרגע למורי בית מדרש גבויים ווזעים בשורות
 אחרים או לרבנים בקהלות גודלות אשר ומנים קדוש לצרכי צבוי,
 בארץ אשר שם אין דורוש ואין מבקש לטפירים בתובים עברית,
 אלום לאגדות "אַחִיאָסָפָה" נואה תהלה כי נסתה להציג ספרותנו
 בראשות עצמה, ואם בין העם לתמוך במפעל האגדה או
 חפץ ח' בידה יצלה.

עַמֵּט, בִּירָה תְּמוּתָןָה,

אהרן קאמינקא.

* הסופות ג פ' ניס סטונגרות סטוניגס מלונגעס [] סנ
 על סרכ'ג מל"י A, B, C ניח' . הסופות סטוניגס גנולס ()
 על סרכ'ג מס' 10 כתמי סס"י זו כהלה מס' וככ' קלחים ומקלחות.
 יוזס פְּנַי נומְחָאוֹת זְכוּרָה גַּס כְּתָלוּ סְלִיעָשׁ כְּפִיסָּה תְּמֻולָּה קְלָדוֹת .

ויתה מכבר שפט יונית שלטת בקרב המשובלים ושפת ארמיות בקרב המון העם, ולפי הנראה הייתה סבת ירידת השפה והתרתקת הטפרות מן החיים וצמצומה בארכע אמות של הלהה.

.

שם שורה 9 כמלוא חרשישם, ל.
עמוד 21 שורה 2, "וְאַתָּה תִּבְקַשׁ אֲדֹונֵךְ" עד עמוד 25 שורה 14, "אָמֵר הַמְּהֻבָּר" חסר בכתב A. גם זאת הופעה מואחרות לטען הגיש את הספר לר' יאשיה הנשיא.

.

שם שורה 9 על שכמו — ואש א משל, (B).
שם שורה 16 ולפנוי יקראו אברך נשי אי דורי (B).
עמוד 22 שורה 4 ועל מלמלתו [ואהא משלי] B, ומכאן ולהלאה חסרים איזה דפים.

.

שם שורה 16 לפי מהרי לאנג: מילכים וטמיטם.
עמוד 23 שורה 14 לפי הנראה ציל: עלי עין תושיה (הוא בנצח שתול על פלוי הרושה).

.

עמוד 24 שורה 14 יאוזו, אלוי יש לקרוא: לוֹזַעַתִּי, והנתמר "תחלתו" מוסב על "שבליך".
שם שורה 23 זיך חלום, לדעת מ' ברוי שטערן: ויציע קלבם.

.

שם שורה 25 פלי, נ"א: פְּלִילִי, ל.
עמוד 25 שורה 2 פשיזם (גירסת הרא"ת פרוא, ד' קיוומאן),
עמוד 26 שורה 5 ההרוו, "תרטם ברובים — ורצים ושבים"
אין בכתב A.

.

שם שורה 15 יקיי מקנא, A.
שם שורה 19 וטווו רצופים ברצפי כספים, A.
שער ב עמוד 28 שורה 15 ובמיומו דמי החטאיהם
יריח, A.

Les séances de Hariri, Paris 1822
ודנובהרג 53–1847.

עמוד 14 שורה 10 "אמֵר המהֻבָּר" וכי עד סוף ההקדמה חסר בכתב A ומוכנו נראה שהוא מאמר נספח אח"ב מהמחבר למטען הגיש הספר לר' שמואל בן אלברקולי. שם 13 (בוואי) אין בכתב B.

שער א עמוד 16 שורה 5 או: עם חברוים גבריטים.

" " " מליחם ספריות [ספריפס] A.

" " " 7 (ופני شهر יכלימבו) למחוק A.

" " " 14 נ"א ילדים אין בהם כל מום וכל דופי, מילאים חכמה וכלייל ופי.

שם שורה 15 הבינו לתעודה, ל.

עמוד 17 שורה 10 בכתב A החזרוים הפוכים: "ירוץ לנגיד"
ואוח'כ "הלב יורה".

שם 14 קל לב הומה לבון צמא (B, A).

שם 18 כל רואחו, יאהבחו A.

שם 18 שורה 23 לבחור מון לנפשו.

עמוד 19 שורה 1 גיבור מון וזה שבתב ר' יהודיה הליי (בזורי ב' סיח וחלאה) על דבר לדוד הלשון, ולפנוי התנצל באופן זה ע"ד נפילת הלשון המדרך מנהם בן סרוק, היבאו אפודי בס' "מעשה אפוד" ("כ' גודלה האשמה מיום אשר גפלנו בנוליה, ואחריו אשר היה רחבה [חשפה] ונקשרת, נקצרה והתי געדראת"). אולם גם בהשנות ההנגולות הזאת היא רוחקה מן האמת, כי שפת עבר הchallenge לנגולול ולהתדרל בפי הירושים יותר משלש מאות שנים לפני הגלוות (בזמן אחריו אלכסנדר מוקדון) בעודם שלשים על ארמותם, ובדור החרטם

עמוד 39 שורה 13 בנקום בשינוי ר' יהודה הלויל בכל צואר ענקום, צ"ל „בשורי בן ברzel לבל צואר ענקים“, A.
 שם שורה 17 בויתם אות ח' A (תחת „גדתהי“).
 עמוד 40 ש' 12 ודרונאש בן לבראט ושמואל ואבון, A.
 שם שורה 15 ר' שמואל הנגיד הטפזרדי (בן יוסק) נולר בקורוטובא ד' א תשנ"ג (993), עללה למעלת שר וגדר בגרנאנדרא בשנת תשפ"ז, וירבה לעשותות טובות עם טופרים והכמים ולומדי תלמוד בכל הפינות ישראל ונפטר בשנת ד' א תחת"ז (1055), כתוב ט' בן הילהם ובן משלוי, ושוריודירות רביים — שאינט עמויקום וקשיים כל כך, במשפט חרויו — אשר אספה והוציא לאור במחרורא יפה עם מבוא והערות הרה"ח דר' אר. הרכבי, בס"ט פטרכורוג רול"ש („וכנון לאשונום“, מהברת א') — אלומ אין זה ר' שמואל הנגיד בעל „מבוא התלמוד ועתות היא ביד גראטץ, חלק שני עמוד 23) כי זה היה ראש ישיבה באריין מצרים בזמן מאוחר ושם אביו חננייה, עי' לקטים בדברי יוסף לר' טמברי בט' אונדיא Oxeedota Oxoniensis, Oxford 1888 עמוד 156.
 שם שורה 17 ר' יצחק בן בלפונן, A.
 שם שורה 18 ר' יוסף בן חסלאי הטפזרדי חי בערך שנת תח' ושירו „הלבצוי חן“ המכונה בשם שורה יתומה (טט' נחל קדרומי לר' דוקעט, הנזכר תר"ג) הוא שיר תקופה של ראש הנגיד. הוראת מלת יתומה לא הוכרה אל נבן, עי' מונקן Notice sur Aboulwalid, p. 206 חרויו, „אשר אחת היא לאמה וכמו“ טעם יתומה=יחידה ואין דומה לה.
 שם שורה 20 ושירו ר' משה בן תקנא, A.

עמוד 29 שורה 25 „ורשעכם הבירוי“, ל.
 עמוד 33 שורה 10 בקבית מועד, A.
 עמוד ג' עמוד 35 שורה 2 בתוכן העניות הנוטף בראש כ"ז A יאמר ע"ד השער הזה: „בדבורי החיש הוקן אשר היה אוכל ולוק הכל, ושם תמצא שכ בעלי מלאכת השיר“. עמוד 36 שורה 11 בחותמי, נ"א: חחותי,
 עמוד 37 שורה 7 בתנ"ך השט זרוע לי, נקהה אם לא בשחווא מושאל על עזורי איש ובאי בחור בגנן דניאל ו' א' ל' א', ואו יבא הנמשל גם בשינוי המספר לפי הענין כמו יחווקאל ל' א' יונא מן הכלל ושעה נ' א' ח' כי ישעה י' ח' שיוער הכרוב, „ובכזרען“ שבליים יציר, ובכבראשית מ' ט' כ' ר' ופז' מוסב על בעלי החצים ו/orען=בזורי, אלומ הרויי ושאר המל치ים העברים בני דורו אינם מדקדקים כל כך בשימוש המין לבריות שאין בהם רוח חיים. כן גם להלאה: „ולשון, יגורוף המאכל וכו'“, „ו/orענותיו הקעהו יתמכבו“ וכאללה.
 שם שורה 19 אחר „וחככים“ הטרים אויה דפים בכ"ז.
 עמוד 38 שורה 21 כי אין בשינוי שלמה (בל' התאר R''). A.
 עמוד 39 שורה 1 תקנא — ולא בשורי בן בלפון לשוב ולדרע, A.
 שם שורה 2 בשורי יצחן בן גיאת, A.
 שם שורה 7 ר' משה בן שמת — ולא בשורי בן תבאן, A.
 שם שורה 8 ר' דוד בן בקדחת, A.
 שם שורה 10 אברהם אלחריזי, A.

עמור 40 שורה 22 הוא ר' שלמה בן גבירול המשורר פילוסוף הנודע, ובכינוי "הקטן" הוא חותם בראשי החרוזות בשיר "הענק" המתייחס "אתן לאלי עוז וגמ' תפארת" (הרוויז' 34–31, ע' Jubelschrift לזכרון ברלין תרומ'ד, עמוד 193 מהALK הערבי, ושם בחזרה 32 לפהין צל לדאש), כי במאה התשיעית לאף vesshi.

עמור 41 שורה 2 למלה על כל בני עמו, A. שם שורה 5 במאמר הצומות: בכ"י A "ה מבعد הצומות" ואין לו شهر.

שם שורה 6 ספר, נ"א: סדר. שם שורה 7 אולי הוא המדקך דונש בן לברט, שבבר נוכר למעליה ואשר חבר גם שרים שונים. שריו לחטאי י' שפרוטנדפס בספריו של פילוקון ליזאטו, פארווי 1852, ומימירות אשר חבר נמצאו בספריו והטלפה החומריים בשם: דוי הפה וgam חרוץ; דורי יקרא (בשר זהה יש לתunken על פי כ"ז: דרייך פורה בטור בעירה, נתן קאראום אשר גברה, בן הוא בקובץ Ms. 11, 639 בבריטיש מוזיאום אשר בלונדון, ושם נמצאים עוד מזרות להשיר החהוא: אדרום עקרול וכו'. הקובץ הזה כחוב לפני שנת 1280). אולם אפשר שהחינה לר' אדרוניים בן תמים.

שם שורה 8 ابن גיאת, שם שורה 10 בן אביתור הגאון אשר גורש מקורתובה ע"ש מהלכו עס ר' חנוך, עיין ספר הקבלה.

שם שורה 11 בכ"י A "אשר חבר בספר מעמד וכו'" אולם יותר נכון "בספרד".

עמור 41 שורה 14 ר' משה בן יעקבaben עירא מגאנגדאד חי במאה התשיעית וחבר של הענק או הרישיש [1210] חווים, ויל ע"י בארון דור גינצבורג) ושורי תפלה ותנתנות שניות (לבד שירי יידיות ושורי חלווה על קשי יומו), את תלותתו כתוב הריל' דוקעם בש"א Moses b. Esra aus Granada, Altona [1839].

שם שורה 21 בכ"י A "זוכרן כל המליך" — גותח לא נמנעה.

שם שורה 23 אלה ריזוי, A.

עמור 42 שורה 14 ר' יצחק ז' קריישפין חי בטוף האלף השני, מספר המזכר אשר חבר הופיעו דוגמאות ע"י עדעלמאן בגנוו אוקטפודר, 1850.

שם שורה 16 הוא הדין ר' יוסףaben צדיק מקורתובה בעל הספר הפלוסופי "העלום והקתן" (נובא באגרת הרמב"ם לה"ש בן תבון, קובץ פאר הדור סי' קמ"ג, ובכתב התנצלות לבדרשי בשות' הרשב"א סי' ח'ית), ותנה עליו גם רוח השור כנראה מהחרוזים שערך לבבון ר' יהודה הלוי ע"י בתולית בת יהודת לשדר' (החותרים אשר שרדו ממנה דיווים מען תחת צדיק למשפט חרוי ע"ד תקופה מלוי רום קרנו. השם "צדיק" ל"ק שם פרטוי ולא בני) כי נמצאה גם שם חכם ר' צדיק בן יוסף פורמן (משמעות סי' חותמת הלבבות לשפת ספרינולית).

עמור 43 שורה 1 לשונו חן ברור, A.

שם שורה 10 ציל; ללויב קרן גלעה (בכ"י בטעות: "ולויל, כל יקרן גלעה").

שם שורה 20 על שעיריו שם בריחים (A) וסוף החרוז בכ"י: והוא שבר ביד שכלו "פרחים"; אולם כל החרוז

עמוד 59 שורה 18 מעל פניו בוטה מכתות דר. ב.
 עמוד 60 שורה 2 תמיד לשון הפטם בטל הרין ב.
 עמוד 60 שורה 7 זה ערוגה שהנתנו ב.
 שם שורה 19 א. ב.
 עמוד 61 שורה 19 בזוף פ' ב.
 עמוד 62 שורה 15 צ'ל; וק' ב' בכל רגע.
 עמוד 64 שורה 19 אם (כ' ב) קפאו.
 עמוד 65 שורה 11 המתפלאים על אשר אבד מלך היהדות
 ההלמודיות במעט כל זכר לנצחות המכבים וכל
 הגיטים והונפלאות נראו לה ורק באסוך השמן שנשאר לפני ההגדה
 החתום בחותמו של מה'ג' והספיק לשמנות הימים — הנה ישימו
 לב כי גם למליען משכיבן בחוריין בן דורו של דרמ'ב', אשר
 הגינו לאotta שkeep בטלמור ומפרשו, לסופר אשר רב מעיניו
 בדבריו חול, לא יבוא הרעיון שנצחות המכבים הם עיקרי
 מעשה הגיטים וספר פך השמן אגדתם הטפלתיהם. מיום
 שחורב בית המקדש חרב עם ישראל להתגאותם בעולם שאיןו
 שלו, עולם הכח והגבורה, ורק האגדות המוסבות על המקדש
 וקדשו מצא אין לנו כלל העם ותملיאנה כל מושבותיו. בעוד
 אשר משוררים בכם הרבו לפיט על העבודה לום הכהנים
 בעל המועשה הלאומי הייתו נבדר, לא נמצא אף אחר שישיר
 על אחת מלוממותה זו. התהוכחה הווית איננה מוסודה בטבע
 העם כי אם בטבע עצמו יסורי ומקרי הגולה הארץ.
 שם שורה 17 צ'ל; ת' ב' ה' بما הפטם בטללו.
 עמוד 66 שורה 12 ברם, נ'א: כים (ל).
 שם שורה 21 בשני כתבי היד:
 יחשוב לך הכות כמו נהר ומי'
 קיו צוק דבש ולשונך שואבת.

הבא (ראש עמוד 44) "וְהַצִּיחֵי" — פ' ר' חי' חסר, ונגלה
 לפי זה שגיאת המутוק במלת "פרתו".
 עמוד 44 שורה 3 מהדרין, A.
 שם שורה 19 צ'ל; rendre.
 עמוד 45 שורה 1 (ורצינו להתעלם באהבתו, ולהשתעשע
 בחברתו) אין בכ' .
 שער ד עמוד 49 שורה 14 ותשפון למתיו, A.
 שם שורה 18 קצ'יר, נ'א: ב'ין, (ל), וركעת החריט, נ'א: וركעת החריט.
 עמוד 50 שורה 8 וקרעת החריט, נ'א: ורכעת החריט.
 עמוד 53 שורה 11 באלו ימצא ה ב' וב'י, בכ' החריט
 הזה הוא האחרון, אחר "ונטלה מלשן ק' בט
 (כץ' בקעטפו)".
 שם שורה 25 בנידבותו, נ'א: בנידבת, (ל).
 עמוד 54 שורה 6 אני בז'ח (A), ובמקום גן יש לנקד בין
 נתיבות התבוננות .
 שם שורה 7 בונצ'ות, נ'א: פָּרִיצֹת .
 שער ה עמוד 55 שורה 12 שרינה, נ'א: שרינה.
 עמוד 56 שורה 5 בכפלות, נ'א: בכל פיות (ל).
 שם שורה 20 ונמלא, נ'א: ומלאו את.
 עמוד 57 שורה 24 עדי עלה, A.
 עמוד 58 שורה 3 אחד, נ'א: איש (ל).
 עמוד 59 שורה 4 חדש אייר (עד "חדש אייר" בשורה 6,
 חסר בכ' (A) משנה למלך .
 שם שורה 13 עונה, נ'א: עונחה (ל).
 שם שורה 23 עלי' באיז כלף ובגניר, B.
 עמוד 69 שורה 2 ומהמוד הנפשים (במקום: החודשים) B,

עמוד 75 שורה 20 בכ"י A: "גַּמְלָאֵת מִארֵן גּוֹרֶה" (?) .
 השוא הדשוי בטוף מלת גְּלָפְּתָּה נמשך אחרי התנועת
 פ" ומחבר עמה ליתר, ווגנתו לתלה בשער כ"ג.
 עמוד 76 שורה 6 אחריו, "בְּמַלְאָקָדָה" בכ"י B :
 גְּוַיְגָנָךְ כְּמוֹ בְּרוּחָעֲשִׂים
 גְּפָנָךְ כְּמוֹ שְׁוֹלִיקָגָרָה .
 שם שורה 12 כמו המן בעת נטליה (A), אשר מתלה (B) :
 שם שורה 15 ולך בתן בכתן נאך נפהחה (A, B, בצל').
 עמוד 77 שורה 3 ותביריך י' צו (A), ואח'ב: תחוק קברות
 קבורה (!).
 שם שורה 6 געמתוי, נ"א מנגי (ל').
 שם שורה 20 יש לנדר: בתן שאלו פחת'.
 שער ; עמוד 78 שורה 14 ויאמרו לנו זקני החבורתו (A, B).
 עמוד 79 שורה 13 גבריטים, נ"א: גבריטים (ל').
 שם שורה 15 והם מוחהבקים עם להומיניט (A, B).
 שם שורה 19 בכ"י A ומחרדים חדרים יוחרכן (?) .
 עמוד 80 שורה 16 "וּקְרָא וְהִלְזָה" (אמר) עד השיר "איי
 באמות" (עמוד 81 אין בכ"י A).
 עמוד 81 שורה 19 בכ"י B החזרו, "וּגְבוּרָתִינוּן" הוא לפניו
 "וְהַאֲמִיטִ פְּנִים" ואח'ב (במקום "ותוריד הענקים" וכו');
 געט פעור, אָמֵן לְפָשָׁתְרָדוֹת
 נשת פשיקות, אָמֵן יונפה שלזיות .
 נשת פברוק באפ', פעל נשייאם,
 וסיל פשענית גשטיים ,

והוא בנון לפי המשקל (התנוועה הקללה נוחשכת ליתר).
 עמוד 66 שורה 23 בכ"י A : מימיו אבלו מלשן מוזר يولו
 או רוחץ מלחיין נחצבת .
 עמוד 67 שורה 14 בכ"י B : כוטך בפְּנָיו שבטם בימי שבט
 פְּנָה בראש יגון — (ובכ"י A הכה בראש יגון).
 עמוד 68 שורה 16 מה נחמד יין כוטך (B) במקום "מה
 נادر".
 עמוד 69 שורה 3 למורה ק הלי יה .
 שער ו עמוד 70 שורה 14 ותשג מסאלך (4, B).
 עמוד 71 שורה 17 "וְהִרְאֵין בְּכִי" A .
 עמוד 72 שורה 8 "אָבֵל" אין בכ"י B .
 שם שורה 10 ומחר ימחרנה לו על מנת (הנקודות
 יתרות).
 עמוד 73 שורה 11 אรหות, נ"א: אรหות (ל').
 שם שורה 13 ויאמרו לי הוקנים [אשר בשערתו].
 שם שורה 19 ויקראו סופר קְגָם לְה (B).
 שם שורה 25 משחק בס (A), מצחק בי (B).
 שם שורה 5 לשבח, נ"א: לשבח (ל').
 עמוד 74 שורה 11 הבאיש ריחם — נס לְקָם (בשני כה"י),
 שם שורה 16 תחתי, "וְאָמְרָתִי כְּה" בכ"י A "וְעָנֵן וְאָמְרָתִי"
 דרך החרוזים בשני כה"י הוא:
 פְּרָקָה בְּשִׁגְעָה — רָאשָׁה — קְפָחָה בְּמוֹחֻקָּה
 — וְלִטְיָה בְּפָקָם — צְרָה בְּצִנְחָתְמָלְאָכְרָה קְנוֹת .
 עמוד 75 שורה 14 ואשא משלי ואומר (B), ואקוט ואען
 ואומר אחריו בן (A).

"מהערבים והנזרים", ולפי דעת ש"ל במקתבו נשמרו איה מילוטן. ודרכו כוכבי הרוחמים בגנגי גלגולותם, ועל ענני האבקים על פניו שחקים לכחותם, וחתיכו המאורים במסותה הקיטוריות, והחפיצו לקל שאתם [יזהקל בה' ו'?] שעתם, הרים והנהרים, הגבורים איש באחו גורמים, והחיצים בפלידים בערים, וחתיכים כברק מתחרים, נהרים ודרורים. ואש המות דולקת על ראשיו הרmons, וומררו כל' הנשך והשלחים, לנחת הנמהים ולהעלות מכם להוות השדה עלות ובחיט. והקשות עטפות [לפי ש"ל: "כיפות"] במשחים, והחיצים יוצאים מפיהם בצעוניות מחרירות גורושים. וורחו כובבי המות בצחairs ווחשיכו העינים, ושכבי הפגנים בין שפטים, והוילו שמי החרבות גשמי נדבות, על ארמת קרבנות, להוות ארץ תלאות, מדרמי הלבבות, ולהשביע זambi ערבות, מבשר גוות עבות. ושאמנו דמי הניפות פיות החניתות, מבלי לשונות ושתות. והגבורים לא מצאו ידים, והאנשים נשיות ידיהם על חליצים,anganat החללים בילדחה על אבניים, והמות בינויהם באיש הבוגט, יושב בפתח עינים וקורא בלי לשון ושפטים, ומדבק כל לשונו למלקחים, ומוקלו החכו המארות בכירום. ופי הקרב יהגה אימה, ויינפ' יר רמתה, ויביט בל' אישון, ומדבר בלי לשון, עד השמי והחרשים אמרותיו, והביא באוני הלבבות תוכחותיו. ובאשר הגיעה המלחמה לתבליתה, ובאה עד קאה ואחריתה, שבה רב נקמה לתערה, וסר שאונה וסורה, ושקטה החרדה והתרועה, והיתה לאלה התשועה, וככלתה אל אלה הרעה, ונגלו פניו השחקים, וכו'... הרום חזקים, ונשטו שטוח כמו רפאים וענקים, ועל צוארם מנפנוי החרב ענקים, ואת האדמה ברגימות מריקים, ובכוב מוקדי מות הדולקים. או התעוורנו

ונפיעוב גָּלְגָּלֶת עֲנִים קָנְלִים
בְּאַלְוֹ אַלְמֹ אַזְקָם אַלְפִּים.

אמר המגיד: והתחולו להלחים וזה עם זה, ורצו זה וקראת זה, וחתעו רורי השורות הקשותות, בהרבות ערכות וקשותות דרכות, ויצאו מערוכות מול מערכות במלחמות ערכות, ובאשר דרכו החיצם ודרימו כאורים דגלות ונטיחת, גנשו למלאות הפרשיות, בדיו אנשים, ולבות קָנְשִׁים, וגנשו הגבורים החבק מות ואימה, לא חבק אהבה. והជיתת המלחמה מדורה — עזקה הגרים והחליה נפשות הגברים. ונעודו העפות לסייעת אשר משעימת הגנות והנפשים, וייניה דמי הראשים. ונמכרו רוחות בשק המות והגבורים טחריו, והרומים קונו ומכוריו. ושקעו הטוטים בגלי הדם, ולבע המות בגדי מאדים, והעיר בקהלו כל נרדט, והפרישת בנחלי האבק שקעים, פעם עולים ופעם טובעים, ונחלשו הטוטים מן המוציאת עד חחלים נאקו, זיעפו החרבות משפק דם צעקו, ורוו לשונות החניתות טן הדם אשר לקקו. וכמה חרבות ברתו עד נברתו, ובכמה רמימות עד נצמו, וכמה חנית נגף עד שב נגף, והיה ישר קומה ושב כפוף. ונהבחה אדורות האדמה, בכללה בטחה אותה בלהה, וועשה הארץ לבשה רעמה. וכמה גבורים ברחו בגופות נכאבות, אשר אין בהם לבבות, וגניות פטחות, מבלי רוחות. וכמה צארים התנדבו על החרב בראשם, וכמה קופי זיך הערו למות פשורייהם, ורימכו פנים לכל הגבורים ישאניהם, ונגמו הלבבות לרעם גבורייהם, והשתקשנו הטוטים בחוזחותיהם, וגزو מרחבי הארץ לרוגלים. וכל נשי החרבות לחוטף ראשיהם הגבורים, והעורבים והנשרים [לפי דעת קאמפף אויל ציל]:

לטמע מנהה רצינו, אל מחו הפטינו, ושבון כבוד באצנו,
ואחננו תכוית מאשר ראו עינינו, ושמעו אוזינו, וטרנו מן
הcordips אל הרופים, וברחנו מן הנוגדים אל הנוגדים, וחנינו
בצלם והיינו אצלם, עד אשר שלוחות הטעינו ולגונה השלים
הגינויו.

שער ח עמוד 84 שורה 3 נס עתי לארץ מצרים (B).
ההופה „ונואה בירושלים—מעודנים“ ניב מכ"ב.

עמוד 85 שורה 6 חירות, נ"א: סודות.

עמוד 86 שורה 14 בתחלת כתוב לו את האגרת בתור סכתוב
תחללה, וב吃过ר שלא הגיע להתו עלת אשר קוה מאת
הארון התהוא, הפק את האגרת למכתוב חרפות — קו בהר לצייר
תחלוכות טופרים מomin ידווע („בעל קנה-רווחה“) אשר עמדו
نم ליישרל בכל דור, מימי הגנאים (מבה ג' ה') עד הומן
זהו. אולם המצב הנגניק של הספרות, כמו שהוא מופיע מבעד
ספרול וה לפי תכשו, מוצא דומה לו רק בדור העבר בזמנ ראשוןית
ההשכלה, בהיות המליצה בשפה הרטפה להלל את הגנאים
بعد אשר ואישיה. אעפ' שהמשמעות בעצמו כפי שהוא מופיע
בזה הוא המצאה, הוא מורה בזיגזוגים נפליא את ההרגל של
אדירידעת בזמנ ההוא.

שם שורה 21 (ועתה החטו אנטק—לנוראות מליה) אין בכ"י A.

שם שורה 25 יצא שם עז' בתקלה (B).

עמוד 88 שורה 3 „חוכם—שופכים“ אין בכ"י A, ובכ"י
B תחת „חמת ה“ „חרוֹן אַף ה“.

שם שורה 7 — — אָפֶת אַף, פ' (בשני כד').

עמוד 89 שורה 6 בשני כד': ואם המה לוולוי,

שם שורה 15 צחק, נ"א: צעק (ל').

עמוד 89 שורה 16 ולחותי עמי טוב זכרו לצדיה (A).
שער ט עמוד 90 שורה 4 פניתו בבל מ עשי.
עמוד 91 שורה 9 יגעים, נ"א: עיפוי (ל').
שם שורה 20 מכל חוץ (A), מכל שמייך וחוץ (B).
עמוד 92 שורה 1 ודובי, נ"א: ואנשי (ל').
שם שורה 12 ויש אם שלו, ויאמר (A), ויש א
משלו (B), וכן ב כל החזרות הבאים.
עמוד 93 שורה 15 החיש, נ"א: הטוד (ל').
עמוד 94 שורה 4 ישם בתבל ספק (B).
עמוד 95 שורה 9 אמרת לשוני יום קרבות (בשני כד').
עמוד 96 שורה 12 בכ"י (A) לילת שכני מערב להביא (I).
עמוד 97 שורה 15 נ"א אם תרצה להפיח מי שכליך בנדיר (ל').
שער י עמוד 102 שורה 5 נ"א: החוליכים והחוישבים.
עמוד 104 שורה 7 פרוש קעומפק (ニッケンダロウ, פועלע II
עמוד 126) מפרש מלת „הבקרים“ בחוריין חוחמן בקר,
מן שמלת בקרים חזרות לתליה עוד בסוף חרוץ אחר, אכן
אין צרך בפירוש יתרוק כותה.
עמוד 106 שורה 18 וכל מהשבותיכם וכו' מכ"י B.
עמוד 107 שורה 1 ברכום אמשטרדם: „בגנות יתומות. עגנות
ושמי אלמנות“, ובר' וווען — שטערן: — „יתומות. ונשי
עגנות אלמנות“ וחלר שווי סופי החזרות. מטעם זה וגם בעבור
שאיינו מוצא לנכון מבטא „נישם עגנות אלמנות“ גורש
קא ע פ פ (ニッケンダ, פ, II עמוד 131): „ל עוזוב בגותי
יתומות עגנות, ונשי אלמנות“. אבל גם „יתומות
עגנות“ מבטא לא רגיל ולא נכון; ונראה לי לתקן בנדפס
בפניהם: לעוזוב יתומות הבנות וכו'.

עמוד 109 שורה 2 לפ"ד קאעטמאפֿ (שם p. 134) מזיאת השרש פום עם שהע"ץ פיוס והפעל פוייס מלשנות בני שם ונדרף עם פוֹעַץ (פָּלָק), פרד, ועיי' חטיל גורל בלשון המשנה), אבל יותר נראה כי מזיא פוייס מבוון ר' צוֹי הָא מֶלֶךְ יונית פוייס אַ (אַסְצָחָא) שפירשו הצעלו לפני חברו (לפיים את חברו), והמלחים פיטס והפיטס שבמשנה (וימא פ"ב) מלשון סורית או מל' יונית פטוס (קָלְבָּסָחָא) "עַזְם של משחך". שם שורה 20 שיר זידיות (בשנו כה'). בשורה 21 תחת בעקבות: בכ"י A כפירות ובכ"י B החקידות.

שער יא עמוד 111 שורה 3 העתקה צופתית מהשער הזה ע"י E. Boré נמצאת בהמאפֿ למחקרו קדרמוני איזיא Journał Azjatycki משנת 1837 על פי שני בתבניות של האוריינל מאוצר הספרים הפאראיו (לפניהם Biblioth. Royale) ועתה (Nationale טימן 236 נט"י). הרה"ז ר' שמוןק היה בעורו המעמתק.

שם שורה 11 נ"א: ובמלחמות פָּגָן.

שם שורה 14 בכ"י: "מחבר המליציות ומתקן".

עמוד 112 שורה 7 וטהעת (A), וטהעת (B). השיר זהה, וכל השער הי"א, נעתק לשפת צרפת על ידי F. Boré בהמאפֿ והגנוו.

עד החזרוּם המשולשים האלה ע"י מיש קאעטמאפֿ בהמאפֿ הרוחי של פראנקעל משנת 1857 עוד 222 ולהלאה,

העתקה החזרוּם הערביים (לפי פרואַ, באַכָּעָר):
געבעת קְרָתוֹם

וְשַׁבְּחַת כְּבוֹדָא
הָא קָלְבָּלְיוֹן
דְּבָרָה לְאָוֶר וּוּרְם
5 בְּעָצָם שְׁלָא גְּבָרָה
וְתִשְׁקֹעַ גְּבָרָיו
פְּנַדְלָל בְּלַיְמָדָה
וְגַלְמָלָס קְתָבָלָה
לוּ הַפְּלָכוֹת בְּקָנָתָה
10 וְאַם אַרְךְ בְּזָעָן
גְּרָרָה גְּנָפְלָאָתָה
גְּנָגְבָּה שְׁפָלָם
לְיִשְׁנַי עַפְרָה
וְיִמְשָׁה מְפָנָי
15 וְגַבְבָּה מְשָׁבָנָנוּ
לְעַלְיוֹן וּזְהָה
וְתִשְׁבָּחוּמִי תְּפָזִינָה
גְּלַדְמָקָה מָאָז
וְיַוְרְבָּלָם הַפְּזָרָה שְׂשִׁי
20 דְּזָהָה לְמָוֹר בְּיוֹה
קְבָּר הַאֲרָה בְּתַפְאָרָה
עַל קְרָקָרָא אֲגָנְשִׁי מָלָי
וְעַמְמָדָא זְבָרָה

עמוד 112 שורה 16 בן גירותה רוב כה", ולפייהם מעתיק גם בורע בש"צ: *bul de ceux qui nous ont précédés.*
אולס קאעטמאפֿ גוֹס קָאָמְטָא = מל'אים העומדים לפניו,

- עמוד 118 שורה 9 החכם Boré ב*ההאקט פראט* מציין הנוטחא הטובה והגבוכה: *גִּתְּחוֹ אֶעָרִים*.
 שם שורה 10 אولي ציל: ט עמי, במקומות גע מ' אשר בדפוסים
 ובאייה ב' (*הערת הגן רשי* רופרטו).
- שער יב עמוד 119 שורה 11 יושבי, נ"א: פני.
 שם שורה 12 כבלי, צציל ולא *"בבל"* כמו במחדר
 שטענן ולאגן.
- עמוד 123 שורה 10 ארבעה, נ"א: חמשה (ל).
 עמוד 127 שורה 16 בכ' A בושש בחיריהם (?) .
 שם שורה 21 בכ' B אדרמו מרד.
- עמוד 128 שורה 5—4—נהנו ווזעים מבני ארם נהרים —
 לערוֹך קרובות... (B).
- שם שורה 15 בתוך, אצל ל, *"ברוב"*, ואולי ציל: *"ברב"*,
 שם שורה 129 שורה 7 ונחפרק ב? מ' להרבה (כ' B).
- עמוד 130 שורה 15 אנחנו נטרוף בכפוי (B).
 שם שורה 17 געווור ארונגנו, געווור חוליו (B) חילינו (A).
 שם שורה 19 בשטף הקרב לנו לבבות (בשני בה'').
 עמוד 131 שורה 15—14 אם אוֹר פני הום יהו *לְבַן* ישוב
 באפקת הקרב שחור (בן בשני בה'').
- עמוד 132 שורה 3 הקתיות, נ"א: ה kaliot.
 שער יג עמוד 134 שורה 8 אלך, נ"א: אלך.
 עמוד 138 שורה 7 בכ' B גראת צדק, ובן יש לךרא לפוי
 המשקל:
גְּבַשְׂתֵּךְ אֶזְקֵק, אשר הוא בז עלה.
- שם שורה 20 אשכון נוה הדרך ו את ה שוכני (B).

- עמוד 113 שורה 11 פרופיטור באכער מיציע (ביבטב פרטוי אל) להגיה: *"וַיְכַנֵּה גִּנְוָה"* למון שווי המשקל עם הערבי,
 שם שורה 14 ד'היל, בכ' B ינמר (?).
- שם שורה 22 בכ' A ורכיריה *לְשָׁפָן*, ולהה מטכימים קאמפף,
 וגם הוא מציין הקרי *"לְצָלְפָּנָא"*. אולם ש"ל כתוב על
 אדרות החרוֹו הוה: *"אָמֵר אֲנֵי כִּי בְּשֵׁמַוָּא שְׁלָא בְּשָׁפָן*, ומלה
וְלְבָנָה עֲנֵנָה בְּסִים, כמו וכורו בין לבנון, וע"פ שלא מצאו
 דברא להווארה זו, הנה אוכרותה מתרוגם אדרורתה ומזה למד
 המשורר והתיר לעצמו לומר דבריה להווארת ריתוי (נילטאנדר).
פּוּעִיעַ ח'ב 162 (p.).
- עמוד 114 שורה 1 האט, בכ' אחר אמר.
 עמוד 115 שורה 10 ולאצלי, נ"א: ולאטורי.
 שם שורה 14 במברקי אורהותם, קאמפף גורט: *בְּמַקְזָבִי*
אַרְוֹתָפְּסִים, ובאייה כ' הגותה: *בְּמַקְזָבִי אַרְוֹתָהָתִים*.
 שם שורה 23 ורבוֹ יונטוֹ שמר, לפי הקרי הוה מעתק נט
Son créateur veille sur lui".
 הניגראא: ודרבי יונטוֹ שמר (הלק בדרכ' ח') ובה בחר קאמפף.
 שם שורה 24 ביראת צור, בכ' A ביראת אל.
- עמוד 116 שורה 1 נְקַשֵּׁר הוקר כהר לאשו.
 שם שורה 2 בכ' B *לְזָבֵר רֻוּנִי דָּרוֹו*.
 שם שורה 4 נ"א: *מְפַגּוֹר צָר*.
- עמוד 117 שורה 7 וינשאחו [*וַיְנַטְּלוּהוּ*].
 שם שורה 20 באיה כ': קרא שמו עליהם,
 עמוד 118 שורה 3 הולכות בל' רגלא — *תְּרוּקָנָה*
חַסְרָבָכ' A, ושם גם במקומות אחים רגלא כחוב אחים.—
לְשָׁוֹן קָדְרָה כני לשלון ערבית.

עמוד 138 שורה 26 אחרי „אני הוא המדבר הגניי“ נמצאת

בכחיו החרוו:

„התקועורי הטענער קומי גלעך
לכשי זילקה ען ואל אל בעני“. .

עמוד 139 שורה 2 להמלת מונלו: בשני כחיו: מ ב ב לו.
שם שורה 10 ויש חונז מגלייל מעלה (A), (B).

עמוד 140 שורה 1 למה זג בעני (כ"ז).

שם שורה 11 כל עת בגין אשנון (כ"ז).

שם שורה 13 היום, אהיה? (ל' : ה'יה).

שם שורה 21–23–25 ב' ב החרוו „נא ספרו“ קודם „נא עובי דרכ“. .

עמוד 141 שורה 18 גאנך, ג'א: יוננק.

עמוד 142 שורה 5 לא תשמו יותר.

שם שורה 7 ב' ב במקום „איש אחריו מותו לעולם לא וויי“ כתוב: — — — וכן „לעוק בלוי הנראה הוא שנוי בכינה מפני האמונה בתחיית המתים. שם שורה 11 לכן בעושקי ריך וושא (B). .

הטמיין, ג'א: טמיין.

עמוד 143 שורה 1 פה במחרורו לאן עוד הוו:

אם פעלוי פבור אונטוק פגבער,

אם פצעאי פטוק פשכים תדייחי,

ותחת המלה האחורונה, אווי ציל: פאליטוי.

שם שורה 3 כי לא ?uid (כ"ז). .

שער יך עמוד 145 שורה 22, „מניע הבראים מאותו ואליו על עלי צחותו וגצו (בן בכ"י), וועל' חבלו געה, ובני יונוי פרגל וודה (יינקה?)“. .

עמוד 146 שורה 8 המכזיא לכל נמצא. בכחיו: ול א נמצא, שבוש מתוך גרא דליישנא אחרי „ברוא ולא נברא“, אולם אם את החרור הזה אפשר להשתתף — וכבר חלק החכם האורתודוקסי יהאן סקוטוס (אשר ח' במאה החשיעית באוכטפודר, ומון מה קודם ר' סעדיה גאנן) את השבע לאורבעה ראשים: (1) בורא ולא נברא [ה] בתרו יוצר הכל [ב], (2) נברא ובורא [מלאך ה] או השכל הפוגע או הרועין במובן אפלטון], (3) נברא ולא בורא [כל היצירות], (4) לא נברא ולא בורא [ה] — בתור סוף הביראה, אחריו כללות הכל בפירושו De divisione naturae — אך המכזיות היה טגולה יסודית אשר לא יכול הרעיון לשולול מוחש.

עמוד 147 שורה 9 — ואל האין ונרכע. לפי הענין טוב היה יותר: „ונגראע“, ר' בן גבריאל כתוב בכרח מלכות: וקרוא אל האין ונבקע, ואל הייש ונתקע, ואל ח'uloס ונרכע ע (טלי' יהוי רקוע), אולם המתרב שפנינו ייננו מבר ביצירת העולם כי אם ביציאת האדם מקרב הארץ לאור החיים.

עמוד 149 שורה 21 ג'א: ואם הומן אלו לוב לא ישית, גאנון בגע ישיית.

שם שורה 22 ישח, נ'א: ישא (ל').

שם שורה 24 זכות, נ'א: זבות (ל').

עמוד 150 שורה 4 לותם, נ'א: לותם (ל').

שם שורה 13–14 — התנוסחה הנכונה בוה היא: — בליך עדרה (=לבש), וערחה (=ספר ופנה) על נתות גilio וצוי, על עלי צחותו וגצו (בן בכ"י), ועל' חבלו געה, ובני יונוי פרגל וודה (יינקה?). .

- עמוד 150 שורה 16 ציל : וגו ש מה הנוכה .
 שם שורה 28 — עד גנופה (וירפה ערי גביה — כ"א).
 עמוד 151 שורה 3 את , אצל ל : עם , ומשובש אצל
 וארוחתי במקומות נאקלקיי .
 שם שורה 12 — אוור עולם האור העליון (A).
 שם שורה 21 "אותי חלפי" . בכ"י A פה סוף המקאמת
 היז"ד והשאר חסר .
 עמוד 152 שורה 19 יציק , אולו ציל : יצינך .
 שם שורה 29 בכ"י B כי שם מ קו"ר (פְּקָנֵךְ ?) .
 שער פן עמוד 155 שורה 2 מאמר , נ"א : עניין (ל) .
 עמוד 157 שורה 18 החרוו הוה בתקומו בכ"י A :
 עת קרבו פויו ישיעות ק"י
 זיוית קמו פלג בתקוז ציון .
 ובכ"י B : עליאת (?) כמו , אולו יש לקרא לפיה זה בסוף
 הטור הראשון : ב"א .
 שם שורה 21 — נפש תהמה בצל עליון (B).
 שער פן עמוד 159 שורה 12 — "מורבע דאות ואות" . מכאן
 עד "ועת עיר גדור ניבי קרובות" (עמוד 163) חסר
 בכ"י A .
 עמוד 161 שורה 20-22 — "גלווי לבה" וכו' עד "מכבה"
 חסר בכ"י B .
 שם שורה 25 — והטויות גלי (B) בצליל , מן אף ברי יטירת עב' ,
 אלומ פה פירוש ברי גען = מליצת רועינוו .
 עמוד 162 שורה 3 — מבחר הקבוע זה הצמד , משובחים
 נביב ש און גלי ים (B) .

- עמוד 162 שורה 15 — בכ"י B :
 קְרַד קְלִי בָּאֲצֹרוֹת בֵּין גַּנְגִּיו .
 שם שורה 18 — חלוץ גלי (B) .
 עמוד 163 שורה 2 ציל : לְשׁוֹן אֲשֶׁר בְּתַחְנוּן .
 שם שורה 6 ציל : גַּעַז קִיבּוֹ יְבָפּר ; בכ"י B לחדים
 במקום לרגעם .
 שם שורה 17 בבח"ז : וְכִלְתוֹ קָפָה (?) , בכ"י A יובל להקראה גם
 וכל תופף (?) .
 שם שורה 21 בשני כה"ז : וְלוּ רַעַיּוֹן פְּבָקָע מִבְצָרָיו עז' וְכוּ
 וכן .
 עמוד 164 שורה 11 המלצות הצנופות (A) .
 שם שורה 15 והעלן בקרבתם (B) .
 עמוד 165 שורה 17 ובזבול אלהו רוקע (בשני כה"ז) .
 עמוד 166 שורה 9 ועת בא איש (A) .
 עמוד 167 שורה 4-1 בכ"י B התזרו "אני בחץ" קידם
 "גבולי על מבון" .
 שער ין עמוד 169 שורה 1 עד התרדרלות השומרונים בא"י
 ע' מונוק (Palestine פאאים 1863) עמוד 611 .
 שם שורה 4-3 נ"א : אשר אין רבורי הכרמיינו מאמיניות .
 שם שורה 14 עד מוצא כת הקרים דעת הרה"ג שיר בכרם
 חמץ מהברות ה' צד ר'ה שאין יחס להם עם הצדוקים
 ובופרי תורה שבעל פה מינוי בית שני ושלאל היה כבר להכת
 ההוא עד בוא ענן מסדר הברתם בימי רב הירושאי גאון (ענ')
 מה שכחתי בוגנע לה בספריו Die Geonim על גאנז בערך
 עמוד (14) והה' שאליך קאעטפֿ השג עלי מדרורי הרמיט'ס

בפירוש המשנה לאמות פ"א „ומאו יצאו אלה הכתות הרעות ויקראו באלה הארץ קראים ומשתווין אצל החכמים צדוקים ובויטוסים“, ודברי הכהני נ', ס"ה: „ובמייהם (ביבי יהודה בן טבא ושמעון בן שטח) התחללה דעת הקראות וכ"יו“ וממשנה מגלה ב"ר ע"ב „הרוי זו דרך הקראים“. על זה השיב הגאון ראפרופרט במכתב ארוך (והודה המשיג לדרכו) אשר בו הבהיר כי הנידוס באשנה מושבשת, והשם קר א היה בפי חכ"ל לשבח (כמו שהוביכה גם בכרם חמץ ד' י"א), וכי מדרבי הרומנים והכובורי אין פירכה כי בימייהם כבר החליפו את הקראים עם שאר הכהפרים ועם הצדוקים הדרומיים. עיין קעומפף, נילטאנדרל, פועזען חלק ב' עמוד 239–242.

עמור 169 שורה 21 סמך למבוא אש' בצרה (ולא כמו שמנגד רגראטן ברתאי חלק ד' פרק עשריו בחריק), הוא לא בלבד מהחרוז הזה המקובל אצל „ויאמינו בה' ובמשה“ (וכן באחד מהחיזורים אשר לשבותות לאחר הפסח: תורת משה, ולימוד ורבינא ורב אש'), כי אם גם מדרבי רוז' בעצם עצמו בא מציעא פ"ח ע"א: רב אש' ורבינא טף חרואה וסימן עד אבוא אל מקדי אל אבינה לאחריהם.

עמור 171 שורה 4 ולא אשם לח כמיים (B).

שם שורה 21–22 וסודיהם בפרש החכמים – מפורשים להפצעיהם דרישים, חסר בכ"י, B.

עמור 172 שורה 18 ומושפטו ודרכו הדרוכה (בשנוי כה'י).

עמור 173 שורה 11 על שאלה המאמן, אויך יפרש המין הקראי את הכתובים הסתוםים בלי עיון התלמיד, עונת הקרה כי מסתור אבותוי בידיו אשר היו עוד לפני זמנו הוגנוטים ואולם לא לפניו האמוראים ורבנן סבוראי, כי כת הקראים

ונדרה ע"י ענן בן דוד בימי ר' יהודאי גאון באמצע המאה השמינית (בראשית המאה הששית לאלו החמייש), ע"י ההערות בענין זה למלعلاה.

עמור 173 שורה 18 משפטו אל הבוגרים (בשנוי כה'י).

עמור 174 שורה 11 בעין לב יתנותי (בשנוי כה'י).

עמור 176 שורה 5 ואם תהיה עטוקה (בשנוי כה'י).

שם שורה 12 נ"א: מבור מצולח.

שער ייח עמור 177 שורה 18 רוח השירים, על העבריים (A, B).

עמור 178 שורה 18 רך בני עמו (B).

עמור 179 שורה 24 (לדעתי החכמים לעברעט ווקש יש לתקן ר' חסידי בן י'ץ קח והוא הנשיא היוציא בעל המכתב למילך הכהנים (ע"י מה שבכתביו אודתו בספר „דיא יודישע ליטעראטור" שלו ע"י ווונטער עם ווינגע, חלק ב' עמור 348).

עמור 180 שורה 22 ובאה המשועה במאח התשיעית (B).

–בן כלפון גראה שהוא הוא בן ח' לפ'ון המשורר הנזכר בשער השלייש, ולדעתי הרוח'ה מיכל זוקש (בפטרו Religiöse Poesie der Juden in Spanien, S. 216 und 289) והוא זגראא בלשון ערבית אבו סעד חלפון הלו, שנולד בדאומיעטמא. אולם לפיו דעת הר'ם שטיינשנגיידר בראשותו הגוולה לפטרו הבדוריאנה העברית (Cat. Bodl. P. 836) הוא אבו איבר הים בן חלפון שבא מואפריאק למספר, ומביוא גם ר' משה אבן עזרא בתור משורר. אם הוא מחבר הפיוטים שמביא בך דור גואלי, לך אישא לבד עני רפא מוחלי, הקשובה לקול

שרויו דוידי וחבוש שבריו אתה אל אמת, עורי ושלח גואלי, ליל הדור אשר יצא מתרך מסבי וכוי. — פניתי ברוב אוני וכורא אין טפק כי יותר נכון השם חלפון בה' שהוא התום בראש החרוזות.

עמוד 181 שורה 11 בשני כה': »אר נקפט באבו, וגחטף ולחות הנערות בו«.

שם שורה 12 אין זה דבר בתוחן; עי' ע"ד שנות חייו המשורר מיש גראטין בדיה' חלק שני העלה II, 3, ושטיינשטיינר ברשומו תגדולה לפניו הבורדייליאנה עמוד 2318. שם שורה 15 המשוררים הנעים ימיים (A, B).

עמוד 182 שורה 15, »באורות נשברים, ומימותם« — בכ"י חסר פה עליה אחר, ערך שיר אשר בו הענין הראשון (p. 185).

עמוד 185 שורה 13 פרובינגא בכ"י B טרייבאנטה (?). עמוד 187 שורה 19 אויל ציל: »בי שירתו«, ובמהדרה ל. הוא בתור ציטאט מהמושור המצרי: ושירתי כמו שרית שלמה, ספְּרִידָי, וכל דבר בעתו, עי' המבוא, אצל דמישק».

עמוד 190 שורה 18 רבי יצחק בר ישראל ראש היישיבה, אויל הוא מחבר התוכחה הנשומה לך והגנו פעלך, עי' צונץ, ליטרטורגעשילטש דער מיננגאג, פועזיא, עמוד 504. שם יט' עמוד 193 שורה 10 קמלפה ציל: »קְמַלֵּה«.

שער ב' עמוד 198 שורה 5 אויל ציל: »וּרְחַפְתִּי עַי הַפְּרוּדָה«. עמוד 200 שורה 13, »מרמוני הטוטיפט«, בכ"י B חסר פה עליה אחד (עד, כי סדר מנני כה' בעמוד 203).

עמוד 201 שורה 16 וכוכבי רום כל החניתות (A). שם שורה 20 ציל: »קְלַזְחָה קָן, זָרְקָה (= וּרְקָה שלט),

עמוד 202 שורה 8 והוא געדר בכל גו' (A).
עמוד 203 שורה 19 ולבי נ עץ בלקוותוי (בשני כה').
שער ב' א' עמוד 204 שורה 2 בתוכן הענינים הנוטף לכ' (ב'').
שם השער הזה הוא: »מעשה אבידע הגבעוני«.
שם שורה 6 ראנַי, נַיָּא: והנה לקרatoi (ל').
שם שורה 10 יצאתי, נַא: החטמי (ל').
עמוד 208 שורה 8 ואשי' הנגנים בפתחאים (B, A).
שער ב' ב' עמוד 209 שורה 2, ענן האיש המעוגן' וכ' (B) ובתוכן הענינים הנוטף לכ' A הכתבתה היא:
»בזקן המתפרק לרעת כל שתוט ובל רז«.
עמוד 211 שורה 5 אחריו, »רויט צפוניטס« בכ"י B הזרעו;
ואניד מוצאיינו לו קטרט
קְלִזְקֶם, וְאַשְׁר קִיה לְפָגִים.
שם שורה 16 עתירות קוראותיו (בשני כה').
עמוד 213 שורה 18 אשר לא נתנו טרף (A).
שער ב' ג' עמוד 217 שורה 15 חמת תנין בְּרוֹשׁ (בשני כה') וכ' (ל'). שם שורה אחרונה, צ'ל נ ע ומctrפה.
עמוד 218 שורה 5 חולנו, נַא: חילנו (ל').
שער ב' ד' עמוד 220 שורה 5 נסטעי מג שור לאשור (B).
עמוד 221 שורה 22 חלב הרים יש ביער (בשני כה').
עמוד 222 שורה 8 ושורי התוליו לטפיליו (בשני כה').
עמוד 223 שורה 5 לוכר בכיה' פיטוטים ומלאכה הרבה (B, A).
שם שורה 7 אין וזה מנגנון חבט: בכ"י B, אין זה מ ע ש החבט.
שם שורה 8 בזמן שבית המקדש קים היו חומരות (בשני כה').
שם שורה 13 (ולא צדיקות) אין בכ"י B. — התופתת (ג'ב')

שנויות נומחאות ותקינות 499

עמור 234 שורה 13 זמן עיר ותקיעת קול תרועה (A), ייוזר (B),
עמור 238 שורה 22 השווניים, נא: השווניים.
שער ב"ז עמור 240 שורה 26 אל לויידי מומה (בשני בה"ז).
עמור 241 שורה 20 ונפשי עשויה בירוז (בשני בה"ז).
שער ב"ח עמור 243 שורה 17 עיני בחרום לבוי ולנו
נחתה (B).
עמור 244 שורה 13–11 פאה זארא' ביעוט שטוחה (B).
מנותה גלהת. קתעה בירושה בגנה (B).
לפי זה היה בירושלים בשנת ד"א התקיעין (1217).
שם שורה 15–16 תוחיל לעת רצין ועינה פט'
פוץ לו ונפהה — (בן בכ"ז).
עמור 245 שורה 10 – אוֹי חיים בלוונו, הן נובח את
תוובותיהם (בכ"ז אליהם) לעיניהם ולא יטקלנו.
שם שורה 14 – בשנאח, והרים בן הגירושה למועלות
הנשואה, ולא יוכל וכו'.
שם שורה 16 – בשנת ארבעת אלפים ותשע מאות
לי צירח ("וחמשים") חסר בכ"ז. בשנת 1190
לטה"ג (מעט לפני זה) היה הארץ ישראל עוד הפעם תחת
ממשלת הישמעאים אחרי שכבותו נטען הצלב ומשלו בה
נסיכים נזירים בערך מאה שנה.
עמור 246 שורה 18, "כל העונות יסבלמו" וכו', החריז הות
איןנו בכ"ז.
שער ב"ט עמור 247 שורה 3 קניתו לי סחורה למצוות
בה רוח ומקווה (A).
עמור 249 שורה 21 בכ"ז וויה מוחלה לי לבבבם (?)
עמור 254 שורה 18 לענין, נא: לענין (ל).

המנוגנים" ובו] וכן שאר החופפות אשר בעמודים 225–224
הן בשני בכ"ז בל' שנוי, ונשמרו מתוך הספרים ברופט לפיו
הנראה מפניה כבוד החזונים ובתי הכנסת.
עמור 224 שורה 1 – (וקתולת בפרט) אין בכ"ז:
עמור 225 שורה 9 ואמר בכל דבריו (B).
שם שורה 17 בכ"ז וויאש משלו ואמר. בכ"ז
ויאש משלוי.
שם שורה 19 קרוביה=פייט.
שם שורה 20 אמרת קחה בערונן (B).
שם שורה 24 כי השתקה? קרה, ב"ג (בשני בה"ז).
עמור 226 שורה 8 ע"איך זביו B (ואך יבן A).
שם שורה 10 אחורי והרווי: "יעין לבו בפרק סבלות
בחוליה" בכ"ז
וחולש טענחו פיא לא זאת לו
בקפי פשנת פנייבו היה מעלה
ובכן בכ"ז, אולם בטוקם "לאות לו" כתוב "לאוהבו".
שם שורה 15 וויגע, אצל ל: זונגע.
שם שורה 21 – ובעווב נתיב שלום וחולץ (B).
עמור 227 שורה 1 – ואן שכר לכל שום ע' (A, B).
שער ב"ה עמור 229 שורה 5 כל בורח וכל בא בעבים (B),
ול א בא בעבים (A).
שער ב"ז עמור 232 שורה 16, "החליכה מבוכחה, והגניעת
מאורה", בכ"ז משובש: "החליכה והגניעת
מאורה" (?). – בהערה, שורה אהרון, צ"ל: כאשר כורת.
עמור 234 שורה 10 יווה החדרים (A); בקביריים (בכ"ז,
B, והוא נומחא טוביה).

- עמוד 281 שורה 8 בכ"י A: **עַצְמֹתִי תָּלֹאֹתִי** וכמו, ותורתו
השני: **קָרְבָּן לְבֵבִי חֲטָרָה**, ובכ"י B סוף המטר הראשון:
עַצְמִי כָּתָבָה? (ז.)
- שם שורה 15 בכ"י B: **אַחֲרָה דְּמָנוֹן רְדוֹתָה**.
- עמוד 282 שורה 6 שער ר' גדי (A).
- שער ל"ד עמוד 286 שורה 3 עשויתו מעשי יקר מכל עצי
בשנים (A).
- עמוד 288 שורה 2 אני חבר מחבר הלביבות (B).
- שם שורה 6 וממש נ עימות (A).
- שער ל"ה עמוד 289 שורה 4 נ"א: כאשר היה נצער (ל.).
- עמוד 290 שורה 4 ובלשון קדר שנ הרא נקרה (כה'').
- שם שורה 10 כי זה מהא שנה וששים שנה (B).
- שם שורה 20 כי אם איש מזרע קדרש (B).
- שם שורה 21 בכ"י A המילים **ועעליו עד אהרן הכהן חסרות**,
ובכ"י B כתוב ר'ק: **ועליו שמו הכהן ושם אבותיהם**.
- שם שורה 24 — ומماו ועד עתה יעלח על קברו (בשני כה'').
- עמוד 292 שורה 11 צ"ל: או נפתחו ל? — (וכן הוא בכ"י B),
כי היא של מה ליצית, וכן החזרות הباءים.
- שם שורה 16 צ"ל: **בּוֹ דָעַו גּוֹתָן אַקְפָּנִי הַבָּה** (A, B).
- עמוד 293 שורה 4 — אחר **בְּמַעַט שָׁאָפָתָה יָאוּרִי מִם** נמצאת
בשני בתבניות השיר הות:
- וועוד עשייתי עליו זאת השיריה:

לְחוֹד עֲרָא תְּפִאָרָה,	אַלְפְּתָה גְּאָהָה
עֲוֹדֶה יְזָרָה	עֲזָבָנִי יְמָם וְרְבָה
בְּקָבִינוּ מְשָׁבָנוּ	

- שער ל"א עמוד 259 שורה 13 צהה אל הים ח' (B).
- שער ל"ב עמוד 261 שורה 1 בכ"י A: ויגש הבוחר וידבר
אל העם!
- עמוד 262 שורה 21 וכל הלובש מוחלצתוין (ישחק לקרב
ותשואתוין, ולמות וצבחותיו) B, A.
- עמוד 263 שורה 8 בעוטף הנחשוט, נ"א: כמו גוף הגמלים (ל.).
- עמוד 265 שורה 11 צי, נ"א: יין (ל.).
- עמוד 267 שורה 15 בבי השיק אסוף אסוף ולא יסוף (A);
אסוף יסיף ולא יסוף (B).
- עמוד 268 שורה 8 ציל: **לְקַנְיָהָם**.
- שם שורה 12 **וְהָוָא מְלָא פְּנִינִים** בכ"י B פה: **וַיַּדְבֵּר**
הבהיר על **וְקַנְיָהָם** ההורוז אשר להלאה עמוד 270.
- שם שורה 20 **וְקַנְיָהָם אֲגָנוֹן** (בשני כה'').
- עמוד 270 שורה 13 בכ"י B: ר'או אהרונג פר' מראה —
- שער ל"ג עמוד 277 שורה 5 **וְטוֹלֵה מְפֻתְלֵה** (B, ובכ"ל).
- שם שורה 11 הצל ברגע ט פ (B).
- שם שורה 16 ושנים פושקה (?) בכ"י A, **"פִּוְשְׁתִּים"** בכ"י B.
- עמוד 278 שורה 8 ציל: **נְפִשּׁוּ עַד צְדָקָה קָלִי** לה (נפשו
תעדיה עדי הצדק לכחט).
- שם שורה 17 בכ"י A החזרות הפהבים: **וַיָּמָאֵט יְמָוֹן** ואח' ב'
"יְמָאֵט דְּבָרִי".
- עמוד 279 שורה 1 כמו מים ושה (בשני כה''); פירוש:
ישחה וופול).
- שם שורה 12 ציל: **וּבְעַת פְּתִי יְרוֹם לְהָ ? קְנִיחָה** (בן בכ"י
(A, B) למד (=ללבוש)).
- עמוד 280 שורה 13 ציל: **אַבְל אַזְתָּז עַדְה** (A, B).

ונוחהיר עם, לא רעם, בפדרבר גערנבר
להציאו ולHEYAO לארמת קנטש תושבה,
ויש עיר פפנער תומטלטו נקובה,
סאָר לו מאָטַן אַחֲרֵי שְׁלִשׁ וּבְרִיבָה;
וּמְפּוֹרְדִים, קָוָתָ מְדִינָ, לְאַלְפִים וּלְרַבָּתָה,
וְאַזְרָחוֹ לְעַדְתָה בֵּיתָ תִּבְרָותָ נְגַבָּה
בָּמוֹ בְּלָה בְּלָה קָבּוֹא לעוֹר אַחֲבָה –
בערב קְאָה וּבְבָרֶר קְיָא שְׁבָה,

פְּרָאַלִים, אָם תְּוִיַּם, אַשְׁר בְּפִרְאָה בְּזִי
פְּרָהָק, לְבָלִי חָק, בְּזִי פְּרָהָה בְּכָדִי
זַי בְּשָׂר, מְגַנְיָ אַשְׁר, נְבָר עַזְיוֹ יְיָ
וּמְשֻׁלְּמִים, גָּוָתָ יְזִיעָם, פִּי בְּקָרְבָּנוֹ יְיָ
וּהָ גְּבָטָן, וְהָוָא שְׁלָדוֹן, אַשְׁר לְפִנֵּי יְיָ
וּסְגָעִים, בְּזִי שְׁבָעִים, וּנְהָרוֹ אַל נְבָבָי
אַסְמָתוֹן, וּבָכוֹתָן, אַקְסָם נְבָר יְיָ
וְאַדְתָה בְּעַד עַדְתָה בָּמוֹ קְרָנוֹ גְּלָשָׁה –

בערב קְאָה וּבְבָרֶר קְיָא שְׁבָה.

פְּאַפְּלָה וּבְלִילָה
וּמְפּוֹרְדִים מְזִימָרִים
קְבִּיבוֹ מְפָה וּמְמָה,
וּמְשֻׁרְפִים מְקָפִים
בִּיתָן וּשְׁעָפָרִי סְפָוָ
וּבְכָתוֹן גְּלָעָדוֹן
וּכְבָשָׂשָׂ קָאָל גְּכָפָוָ
וּבְסָלָחָעָן גָּאָלָה,
וּהָרָהָה לְקָשִׁים אָפָוָ
וּטְבוֹבָ זְמָרָ, וּבָוָיְמָרָ, נְסָמָרָנוֹ גְּעַזְעָפָוָ (*נְאָא: וּטוֹבָ)

ונטבתרדים וספוריים – ישלח גם ברון אַפָּוָ
ונעל ורשען הַגְּנִינִים [גְּנִינִים?] ווּרְךָסָעָד חַזְבָּה –
בערב קְאָה וּבְבָרֶר קְיָא שְׁבָה.
וּמְפּוֹרְדִים וְאַרְצָות עַרְבָּה
וּמְפּוֹרְדִה קְבָל אַוְלָה
מְאוֹרְתִּי גְּבָה
וּמְפּאַלְיָ וּמְתַלְיָ
בְּגָס עַל בָּר גְּבָה
מְתַבְּקָבִים קְרָמִים
בְּגָוָ אַוְרָ וּמְקָה
וּבָוָ נְאָלוָ פָּס סְכָלוָ
פִּי לְאַדְעָוָ פָּה הוּא
בָּקָ נְפָשָׁו בְּבָס קְרָשָׁו
וְאָס עַל פְּמָשָׁבָה הוּא (*)
לְמְהָלָלָו נְסָס, וְלָא
בָּא בְּפָשָׁם כְּחָוָא
לְצָאָר גְּרָאָח, וְלָא גְּנָעָא, אַשְׁר יְרָקָה גְּמוֹתָה
וְאַבְקָתָה אַכְרָפָתָה גְּפָשָׁת קְיָא פְּשָׁוָה –
בערב קְאָה וּבְבָרֶר קְיָא שְׁבָה –
אצל קָאַמְפָא, 221 Monatsschr. IX, מסירה הטהורת האחרונה),
שער ל"ח עמוד 295 שורה 1 בכ"א : קדוש מקומך ונם
קדוש הרומך.
שם שורה 12 – [פִּין, פָּס] הוא ראש הטור השני לפ"י המשקל.
שם שורה 21 „טְסָף אַרְצָות וְסָוף צָפָן וּמִרְכָּתִי“ (B).
שם שורה 2 בכ"י B [אָנָא יְשָׁבָן] ו[צָל] : חַצְיָה לפ"י
עמוד 296 שורה 2 בכ"י : קדוש הרומך.
שם שורה 4 והיא דלה לצייר (בשני כה"י).
שם שורה 11 תארט, ג"א : פְּאַרְבָּם.
שער ל"ז עמוד 298 שורה 12 „כִּי בְּסָוד הַרְפָּאוֹת וּמוֹרָא“,
במגלה עתיקה בתוכה ע"י ר' אברם בן הלל
(*) שם וזה שוכן בכרור.

שנויות נוטחאות ותקנות

- עמוד 308 שורה 16 שמות **נִפְשַׁק עֹזָת** (בכ"י B, וכצ"ל).
- עמוד 309 שורה 1 **קֶפְחָה לֵי** (בשני כה"ו), ובטור השני:
אצעך באוצר הון (A).
- שם שורה 8 על ערום מלאתו, ועובייתו שב לדרכו (A).
- שער ל"ט עמוד 310 שורה 6 קרכוניות, נ"א: גבוניות (L).
- עמוד 312 שורה 15 בכ"י A, **וּמָה מֻלְתָה הַחוֹת,** ובכ"י B, **רַב לְךָ רֹועֶה הַגּוֹבֵן וְלוֹקָת** — משובש.
- שער מ"ג עמוד 315 שורה 2 בפרק א' אורך קרוועה, צפַל, ואצל ל. : אמוך.
- שם שורה 13 ולנו הנדרלה **סְגֻנָּה** (בשני כה"י).
- עמוד 316 שורה 7 במימי החילאים (A).
- שם שורה 8 תרויצע על פנוי תבל (B).
- שם שורה 17 אני נותרתי לבביה (B). ההוספה **"וַיָּעַן הַעַט"** וכו' היא משני כה"י.
- עמוד 317 שורה 24 אין לי מענה לה שי ב (בשני כה"י).
- עמוד 318 שורה 7 **"הַתְּגָנָה עַלְיהָ"** חסר בכ"י A.
- שער מ"א עמוד 321 שורה 10 בכ"י A במקומם **"אָמָר הָאִיש"** (פה ובמאמרם הbabim): **אָמָר הַזָּקָן** (I):
- עמוד 323 שורה 2 והו אל עלי קוראות (A), אל על נקראות (B).
- שם שורה 16 זרע **תְּפִלִי** אל זיו (בשני כה"י).
- שם שורה 20 צ"ל: כי אין ד'בר ישר **פְּנִישָׁם**, בק.
- עמוד 324 שורה 2 וחכבות, נ"א: והגבלהות (L).
- שער מ"ב עמוד 325 שורה 4 יושב בם אר ב משבילים (A).
- עמוד 326 שורה 11 ויתח' ל' הבחרו (A), **וַיָּעַן הַבָּחוֹר** (B).
- שם שורה 22 הנדרה היא **קְבַּחַת** (B).

לא ר' אברהם בן הרמב"ם בדעת הרוחח הרכבי במאמורו "תרישים גם יישנים" בהמצפה מהברות ב') בשנה ד"א מתקנין', 1196, יסופר ע"ד איש אחד זו ט א (لدעת הרכבי = בן שטן) הקראי, אולם החכם ניבואר חושב אותו בצדך לר' ב' נ' אשר כלמות עיטה — והוא הפק שמו שר שלום — וירודוף אחר השורה שחתפאל בדברים האלה: **"לְפִי הַכְּבֵי המבצָרִי** שהדפס ר' ניבואר במכ"ע Jew. Qu. Review חלק שמיני, 1896 — עמוד 547] אמר בתרורא, אני לך עין מאורה. ואט בגבאיום, אהפַש בס' מהבאים, ואט בכתובים, אני לך נטפי רביכום, ואט במשנה, בין שפטינו שנונה. ואט בת תלמוד, אני לו ב' מ' מ' ... ואט בחולכות, לפני ערכות ... ואט בפירושים, אני להם חכם חזישים, ורק' ורב' ופרשישים ... ואט אשיר שירוס, בלשוני צחות מדורבים ... ואט בטפורי הרפואות, אני בהם אות' זכוי. ולפי שכותב המגלה וחורי קרובים בזמנם ואולי נפגשו במצרים, אפשר שידע אחד מהם מלילצת חברו ולא מקרה הוא שהתנהבאו בסגןון אחד אף על פי שעניניהם שונים מאד.

עמוד 300 שורה 9 נ"א: **וּבְשָׁמְעֵי פְּלִיאוֹת** משליו ונעימות مليו (L).

שער ל"ח עמוד 306 שורה 16 מנגבת, נ"א: מתנגבת (L).

עמוד 307 שורה 3 [תמצאה בידין] וכו' — ריק בכ"י A. — המליצה שאליה מר' יהודה הלווי (בשירו **"הַבָּא מַבּוּל"**, הוצאה אחיאסף עמוד 42).

עמוד 308 שורה 15 **"או מִשְׁךְ מִתְּזֻקָּה וּכְיָי"**, בכ"י A חסר ומתחיל: **"וַיֹּשֶּׁא מִשְׁלָל"**: ברוך אשר לא יעוזב חדרו וכו'.

עמוד 329 שורה 6 והוא זאת לראש קבורי שמורה (A).
 עמוד 330 שורה 12 אשר בנו לבם לאל אפרין (B).
 שער מ"ג עמוד 335 שורה 18 מלפונו ומורנו (בשני כה"ז).
 שם שורה 20, "אשר ידרשו...", החרוז הראשן חסר בכ"י, A,
 ובכ"י B תחת "מי אחד פבן" נמצא "מי אחד בכו"ן" (בקבון:
 "יחיד בתבונתך").

שער מ"ד עמוד 336 שורה 15 בכ"י A תחת "אמור השני" (ובן
 להלאת תורת הנסתרים הדרודרים): "אמור אהר".

שם שורה 18 בכ"י ב הנושא: "אמור הד", ימי האדם שלשה
 ובו" (המאמר "אתמה") וכו' חסר מה ונמצא אה"ב במספר
 מ"ג; אמר התה", ג' (I) למדנו החכמה להתגלו בה על ומי.
 עמוד 337 שורה 14 אמר השנים עשר, בכ"י: "אמור הייא"
 ואה"ב במקומות, "אמור הייא" ג' "אמור הייא" (I).

שם שורה 19 יtan העשר לנדי ביבחים (לא יותר, בשני כה"ז).
 שם שורה 21 ההוופה, "אם לא גוטמן" וכו' הדיא על פי כי
 A, ובכ"י B כתוב: אמר הייא; אם תבעני למי שתרצה
 תהיה גבירו, ואם תעשה חסר למי שתרצה תהיה חבירו
 (לא יותר):

עמוד 338 שורה 1 וגקבת מוכרים (B) המאמר שאול מרבי
 רוז'ל במדרש: אמר ר' לוי נ' כפוי טובה הארץ והאהשה
 והנפש וכו' (יוקרא רבבה).

שם שורה 3 שמור ד בר' ניבך (B), ובכ"י A חסר המאמר
 זהה.

שם שורה 12 בכ"י B: "אמור הב"ה, הנפש בצלם זהה
 פיו, או בעץ והחכמה פריו. אמר הב"ט, הנדריב וכו'"
 ובכ"י A (אמור אחר)".

עמוד 338 שורה 24, "ישיבתו" בכ"י B, "ישיתתו".
 עמוד 339 שורה 2 בכ"י B אמר היל"ט מבחר המעשים וכו'
 [כמו בנדפס שלפנינו שורה 14 אמר המ"ט], וכן בכ"י B
 "אמל' אחריו". עם זה חור בכ"י B המספר חדורי להלכים עם
 המספר אישר בדפוס אצלנו, והמאמר הבא מתחיל: אמר המ"ט, —
 בכ"י A הקרים המתארים מי עד מ"ר (מוט הנדרה).
 שם שורה 8 — בכ"י B, "אמור הטע", מוט הדברו היתרין.
 אמר המ"ז דרש" וכו'.

שם שורה 10 — אחר "בוו ואיבה" בכ"י B אמר המ"ז אהתמת
 למי יקנה (בדפוס: אמר הרבייע), אמר הטע החקמות
 נכבד וכו', אמר המ"ט השיקטו וכו', אמר הטע הפרישות וכו'
 עד לכל הסרון. אח"כ אמר המגידי וכו'.

שער מ"ה עמוד 341 שורה 3 — נסעתמי מאיסכנדריא ובכ"י A
 B, הוא השם העברי לאלכסנדריא ובכ"י A
 נמצא: בדרכיה לעיר טבריה.

עמוד 342 שורה 22, "אמרו לדורנו" שני הטורים הראשונים
 הקרים בכ"י B.
 עמוד 345 שורה 1 — עשה ש' ר' חזק וישורר אותן
 (בשני כה"ז).
 שם שורה 2 — וכמה בית הבנת (בשני
 כה"ז).

שם שורה 6 — רבי אברהם בן שושן זצ"ל (A) "הוא אדר
 תוקר, ושבלי לא נתקר, ומונדייהם ר' מ' ש' בן שושן
 הבונה" וכו' (בשני כה"ז).
 שם שורה 7, "ומנשיאותם — וועלות מישאות" חסר בכ"י A,
 שם שורה 9-10 בכ"י B, "בן מדורוס" חסר, ובכ"י A: בן טרdoton,

השנית בהם איש שר הוא לזכר חותם תבנית [תכנית?] ושם הברלה וכו' (A), ובכ"י B אחר "נדיבת"; ושם הברלה ואבן השם,

עמוד 353 שורה 6 — החווות *"ונמקל"'* חפרים בכתב יד B במקומות חותם (מקוםם בשער חמישים). עי' בטהר *"מעשה נטם"* להחכם ב'ג' בהקדמה צר' V.

שם שורה 15 ר' בן ברוך הוא בעל התוספות ר' יוסוף קליצון (נזכר בביבות דף ע'ה ד'ה אמר ובולפום מושבש; קלינו) ונראה גם איש ירושלים כי שמה עליה מצופת, אחרי ישבו איה ומן בפאריז. עי' גראטס גאלילא יוד. עמוד 595. שם שורה 17 — מן האשקלוננים קה לה המולחה (בשני כה'י).

שם שורה 22 — והאל יודע סמורות (בשני כה'ז).

עמוד 354 שורה 2 *"בחורי האל"* אין בכ"י A.

שם שורה 3 — הצדיק בן רاشי ישיבות א' (A).

שם שורה 9 — ושב ורפא לו, ואsha מ של' (B).

עמוד 355 שורה 3 בכ"י B חפרים הדרויים ובמקומות כתוב רק: *"יקוצר לשינוי מספר רב הסדרוי"*. אח'כ: ושם ראיות החכם הגadol דני אל ה רב ב', הו מען המתגבר, ובתוכמו ארויות משבר, וחילם יגבר. ושם הנשיא ר' ואשיה נשיא גליות וכו'. *"בן יש"י אין בתבי היד.*

שם שורה 9 — אוסף המרות החמודות, וככל בלבו סודות התעדות, ורעיון שבלו בכל עבר רודות, ובכל תבל וכו' B.

שם שורה 17 *"ובין הצדיקים — עד קו"ים"* חפר בשני כה'ז.

שם שורה 19 — *[עשירין מנגבים]*, עניין ממעשים, כי החפירים אשר שם אין בכלל תבל בהם; והרעים אין מגיע

עמוד 350 שורה 10 — בשני כה'ז; ור' זיווא בן שושן לא *"יהודה"*, והוא הנזכר באבורדרם, עי' צוינ', צר גע' שילטט 487.

שם שורה 11 בכ"י B *"בן ר' מאור ז'"* מונש" ומכ"י A חפר. שם שורה 12 — *"ומהט — דודו הרופא"* חסר בכ"י ומתחילה ווי' יע'ק ב'; *"בן מאיר"* חסר בשני כה'ז.

שם שורה 15-16 — ר' יוסוף קצטנטינו (B), — הלכתי לעוד לירדה (A), לדודה (B).

שם שורה 17 — התzon רבי יוספ' ז' אלטוייד (A); פוד שכלו (B).

שם שורה 20 — ומכלום הנדי בים בנדבותיו (B).

שם שורה 22-23 רבניו ששת כי' ציל. עיין צנץ, צור געשלטט אונד ליטעראמוּר עמוד 436 ורביה של גראטץן חלק שני עמוד 393 (Note 1), והחרוזים בשער ב' עמוד 451.

שם שורה 23 ושם הנשיא וכו' עד וגנובנים (3) שורה 351 חסר בכ"י B.

עמוד 351 שורה 4-5 ובו ענוה יתרה (A), ובינוי מתויקים וחומודים (A, B).

שם שורה 8 ציל; ולן שנוי בנים.

שם שורה 14 — היה לו בלשון ממיש ורחב (A).

שם שורה 21 — הנדריב ר' נתן פקיד המלך (בשני כה'ז, עי' המבו'א).

שם שורה 22 — ומשם באתי לארכות מורה (B).

שם שורה 23 — ותחלתם עיר אסכנדרא (A, B).

עמוד 352 שורה 3 טגורו בל' פותח (B).

שם שורה 10 — ובעל נפש נדי ב' (B), ואנשי העור

אליהם. ואם תחקור עליהם תמצא בתוך הpsilon פסלת ותוך
הציגים קיטים ובין הבודקים מוקים ובתוכם הקדושים קבשים,
לובשים בגדי וכוי' וכו' ברוך הרופא —

עמוד 366 שורה 7 — האירר מפנות הופא הנבל הוא בכ"י
B בקצת שני גותם ואיה מאמרם מודרים או מאותרים,
אבל התבנן אחד. בכ"י A נמציא רק קצת מציריהחריפות הות.
בכל גראה ביחסו משגנו הגותה הגדולה בשער הוה (כן גם בזיר
המלחמה בשער ז') שהחדר כתף ומוח ומליזתו הספוריות
לא כטמורות גטוועם.

שם שורה 15 "גביה עינים, קאר אפס וכוי" תמעין יראה
שהשתמש בזה חרוי במלצות גבורול בכתף מלכות
(זרוי המותל): אלהו בשתיו (ונבלתו), וכן בכתנה מקומות.
שם שורה 26 — "שבם בן חמור". בכ"י A חטר מכאן עד "וואת
המשפה" (עמוד 363 שורה 17) לבד איזו טוועים מציר
גבלה והופא הנמצאים למעלה מוה .

עמוד 359 שורה 9 — או פסקה. בכ"י B "ומנהו בחניות
ובשבות לבrhoה לבנו (לבדו ?) בן בית התרפה, והוא
נבדל מן הקלהה, ומפחו פן וכירוחו לתת צדקה אל בית ה'
לא בבו ואל המקדש לא יגש כי מום בו.

עמוד 360 שורה 9 — "ומשם באתי — — משכילים ונבונים"
חצר כאן בכ"י B, ולחלאה בשורה 18 בתוכו: "ופעליט
מארחים, ומשם באתי להר צברים וכוי' עד ובחר בטוב".

שם שורה 19 — ר' יעיאאל (ויחד הרור ופלאי המכורה שם שמש
עד מבאו, הוא משגה למך ווגוז בבית המלך) ומפריו וכוי' .

עמוד 361 שורה 8 ג"א: "פְּתַחְלִים" (פרופ. ד. קויפמאן).
שם שורה 10 ע"צ'ן לפקדים B.

עמוד 461 שורה 15 א'קמת, ג"א: ח'קמת (פרופ' קויפמאן),
ואין ספק כי היה הגרטה הגונונה.
שם שורה 16 — ספק נבחר [וממה ר' ש ארית, לו שבעה
בנים, משכילים נבונים]. ושם ר' יצחק וכוי, B (ושם ר'
דור — געמיות" חסר).

עמוד 362 שורה 1 רבי יוסף מעברי. הגאון שיד' (בחותדות
ר' נתן בעל העיר), בכורי העתים 1829 עמוד 76 (עמ' 76)
משער כי הוא ר' יוסף ז' עכניין, ועי' מונק Notice
שטיינשנויידר בהאנציקלופדייה הגדולה של ערש וגורכער
מחלקה ב' ברך 31 בהמאמר על יוסף עכניין; ניוואר בהמאפֿ
הירחו לפראנקעל-גראטץ שנה י"ט; 1871; המובייר ש' ;
מאנגזין למחקרים היסטוריים של ע"י בערלינגער, שנת 1888.
עמוד 362 שורה 4 — גבר ישאגן. בכ"י B החיר הוות
אחרי "לשחק העלהו" (להלאה ע' 363 שורה 4),
וההווו "יום חכמתו — רובי" חסר .

עמוד 364 שורה 5 — ושם הרופא אליעזר וכוי' עד "והודיע
בלל העולם פתיות" חסר בכתיביהיר; לפ' הנראות
הוא הוא הרופא הנזכר למטה לתהלה רבה וחורי ש' לבש
ולרומים אותו אחריו החרפות ותוגדרפים אשר שפק עליו וימתה
את"ב מספרו את הראותן.

שם שורה 7 מוה נראה כי חקקה שמירות הדת לכל פרטיו
בקרב כל העם בעת ההיא, מכלו יוצא מן
הבל, עד שגם לרופא המליך לא סלחו על שנגע בפקודת
אדונו בימי השבת .

שם שורה 25 "ולא היה מתגאל במו קפ'יו" (פרופ' קויפמאן) .

עמור 365 שורה 9 בב"י : B :

ויסף יstor התבוננות

ניבוי צרי צור מחולת (מוולא, A).

שם שורה 22 בב"י : שמירה, מבחר גגולותם, ועובדיה היה

אמחים (עובד יה ?).

עמור 366 שורה 7 — "הוא משכיל — — מקומו" חסר (B).

שם שורה 11 — בן זב א' (בשני כה"ז).

עמור 368 שורה 7 — "ושם איש נבל" עד "ומשם נטעת"

לעדינה" רק בב"י A חסר (בב"י).

עמור 369 שורה 9 — "לעיר פְּלָגָה" בן נקר בב"י B.

שער מ"ז עמור 373 שורה 5 — אני ע' פ ה (בשני כה"ז).

שם שורה 10 ואנבי שְׁבָה לשובנה (בשני כה"ז).

עמור 374 שורה 14 — ו גם נצבה (B).

שער מ"ח עמור 379 שורה 18 בב"י B "בעת תבוסת ראותי".

שער מ"ט עמור 381 שורה 6 שתק, אולוי יש לקרויה "שְׁמַרְ".

השחר מתאמין לכבות מאור הפרחים, להעימים

ולהampil והרט, אולם נוגה מזרוחם רב מנוגה השחר.

שם שורה 12 — מליגט נוֹלִים (B).

עמור 384 שורה 4 — פְּאַשְׁפּוֹל (A, B).

עמור 385 שורה 18 — החרוו, "מעור מיתורי" איננו בב"י B.

שער נ' עמור 388 שורה 4 אצל ל : היהתי בארץ חבן .

שם שורה 17 גבר, נ'א : גערר (ל).

עמור 389 שורה 18 בב"י פארוי : גְּנַעֲלֵת תחת "ונעלית".

עמור 391 שורה 2 צל' : וְלִילִי .

שם שורה 3 בב"י אוכטפדר ובב"י גינצבורג : אהונן את אַבְּגִיאַת .

עמור 391 שורה 5 בב"י הניל : איןיך אנטוף.

שם שורה 12 צל' : על דל אשר יהטה.

עמור 393 שורה 3 — נמצא ב פרה (בשני כה"י, ולפי זה אין כאן חרוו רע של סופר וכפער).

שם שורה 7 — בב"י B : ערי כי שומעינו שםעו יבזואין
ונפשׂוּתם ירומון לו קשורות ;

עמור 394 שורה 4 — החרוו : גבחו — — פעלתנו אין
בב"י B, ובב"י A הוא גוטף בשולי היורעת, החרוו

השני הווא בב"י B בכנון :

פְּאַקְעָה טְשֵׁר קְהַלְוָתוּנוּ ,

וְקְמָךְ קָל גְּנַעֲלֵתנוּ .

ולפי ניובואר : "בריך יטמן כל גדרתנו".

כפי שהיעירני הרה"ה דוד בהגנא נ"י כתבת השיר חזה ציל ;
ואלה עשויות על ר' משה מסטרד, של חתנים אל הנשי א'
ר' מכיר, עיי קובל עלי יד (הוציא מ"ג) חי"א צד 15 וט' פנוי
המליצות צד, 88, גם הלו בנוון, שנגה המושית עמור 248 ובס'
מעשה נסitem לבג' בחקרמה ע' XVII.

עמור 394 שורה 16 — הפקה בפ' שורדים (בן נראת לך) מפלוי
לבב (בשני כה"י).

עמור 395 שורה 10 בני דורך, נ'א : בני חדרך (ל).

שם שורה 13 אצל ניובואר (מלאת השיר) : ואלה עשויות על
ר' אברם בן מימון ול' עשויות בירושלמי שלחותם למשיטים.

עמור 396 שורה 10-11 — בב"י A "ויתחשב בטotta הרו"ר" (?) מושבש,
שם שורה 11, "ועשית על השר בעל המרות והמעשים, ר'"
שמעאל בן הרاش ר' נסום" (ニーובואר),

515

שנויות גוטהאות ותקנות

עמוד 401 שורה 2 צ"ל יוגמל שקריט.
 עמוד 402 שורה 4 — דמות יוסט (בן בכחוי) = בן פורת.
 שם שורה 5 אצל גיבורא: "עשות הדר בחולם", כל השיר
 הות קשה להולמו, ולפי שר'ל (אגרות חלק ט' 1814),
 צ"ל; פ'חלה, לפי זכרי ו' י"ד.

שם שורה 9 — פְּגַדְנִי פִּתְחָוּ וְאֲכַלָּם (B).
 שם שורה 11 — [זאת] רותי אשלאם (בן בכחוי) = אמות לחטאי.
 בכ"י B נמצאו פה עוד שירי חזק הקטנים (בקובץ fol.: 131):
 צבי החן אשר שכן (להלאה עמוד 408).
 צבי החן אשר לחוי (ע' 417).
 צבי החן מהחני (ע' 424).
 צבי חן החלוף גiley בחלי (ששה חורותים כפולות).
 יעללה הביאתי (ע' 428).
 בקצץ אל צעיפים (ע' 438).

שם שורה 18 ג"א: פרשה עננישער ועליו נראתה הקשת.
 עמוד 403 שורה 11, "דמעי בעין רוגל", עני, "חולמת
 רוביל" ומגלה ללבוט כי תשקה צפונה בקרבי, וכמו
 שיש הוראה ב' פולח לעין ווגל בהרואת הזה בן גם "לפי
 גלי גמל" היא מצד אחד מלייטה מקבילה לעין רוגל ומצד השני
 הוראות גמל=מחלת לב (כמו: יום נחלה וכאב אנוש, ישעה
 י"ו), ושעור "לבי אמונה" (בחוראה השגנו) כמו יותי דריי
 אמונה. — הוראות כפולות באלה נמצאו ברוב השירים, על
 הרוב בתור עוקץ בפומס.
 שם שורה 12 ג"א: "ואמרתי על העניין, להקיר גוזלי שור מן
 המעניין" (פירוש: על העניין הנוכר, הגער ההגוע).

עמוד 396 שורה 14 — לבי לטרוך מדורכת (=פְּרַכְבָּה) B.
 עמוד 397 שורה 1 א' ש המנה.

שם שורה 2 בכ"י אחרים: "אתה במלך אך [אל?] בתשנה
 התנה" ועוד לא הברורה הקראית התבונה, בכ"י אוכטגורד:

"בחינה הטענה".
 שם שורה 3 צ"ל; ועם נרבתו.
 שם שורה 6 ג"א: "לו אמרת היהת בנו",
 ובכ"י B: לו תחיה אפק בנו
 לא יהיה מום בוגעתה.

עמוד 398 שורה 3 — אם בן נבל קפץ (B).
 שם שורה 7 — כי לא גוית שבט ר' שע על גולן (פצעיקים) (B).
 שם שורה 12 — בכ"י B: נגעת ירונין (פצעיל).
 שם שורה 13 צ"ל: תעבור לארazon.
 שם שורה 19 צ"ל; ובלא.

עמוד 399 שורה 3 — אחתה לשבוי טיבך איך גבלאו (B).
 להתרIORו, "אתה כמו מהול וכוי" מעיר ר' ר' כהנא כי
 המשורר הקרי משיח דרוי לך מהוריין את הרעיון הזה
 בשירו המובה בלקושי קדמוניות לפנטקער עמוד צ"ד ס"י קמ"ג.
 אלום המיעין ראה כי שונה מادر הסגנון אצל דרוי (דמות כנור
 אשר יערב בקהלו — לכל און, ולבו בק' וופוח) ורועינות ומשלים
 קרובים בתכנם נמצוא אצל כל המשוררים והמלחיצים.

עמוד 400 שורה 4 — "קלותה הו" וגו' נמצוא במקומות הות
 רק בכ"י A (ע' למלعلا עמוד 189).
 שם שורה 14, "והשאלו ממנה ספר, כל משלו משלו אמר"
 (בכ"י אוכטגורד: ש' ר, גיבורא):

עמוד 409 שורה 15 עיי אגרות שידל חובי ט' עמוד 1818: ברוכה (במקום "גורייה"), ור' ר' בנהן קורא: פרושה, לפי דבריו פרוחה בסוף שיינו "רפואה הגניה". שם שורה 17 "וינית" אין אצל ניבואר (לה"ג הוא תקון טופרים).

עמוד 409 שורה 15 ג"א: יושתתי על שיבת אשר בימי געוורים זרחה כי וכנגע פרוחה בלבי' (מלאת השיר לניבואר). ואחריו "על נור ימי נער וסור (כיצ"ל) צלט" נמצא באיה כ"ז עוד החרויות האלה:

"וועוד בענין הוה עשיית, ולנטט ברכבה (?) נטיית,
ראו (לפי המשקל אויל): אַמְּרָא קָלְעֵעַ עַלְקֵי קָרוֹת אֲשֶׁר
קָרְבָּם בְּשַׁעַר שְׂעִיר שְׁקָדוֹ,
דָּאוּ וְתוּן קָרוֹת לְכַפֵּי גָּנוֹן
מִוּם אֲשֶׁר מְשֻׁעָרִי גָּדוֹר".
(השתנות עברית משערות ראשית אל לב ותקנן שם; היהת "למרח שחורה").

עמוד 410 שורה 12 ג"א: כי בה זמינו יוס ולילה נצום, עמוד 411 שורה 6 ג"א: יְהִי בְּרָאך (והוא הנכוון).

עמוד 411 שורה 11 הכתבת "יעשתי בצרפת וכו'" פה בת עות שורה 11 הכתבת "יעשתי לפני ההרוויז הבאים אה"כ" אמרנה אין ומוקמות הנכוון לפני ההרוויז הבאים אה"כ נמצאה בכ"י בלחטה, ולפניהם החרויות האלה (דורוש קנות מוסר) נמצאה בכ"י הכתבת הנכוונה: ועשית בארכות מערב לאיש טפסר למדוע דרך מוסר מלחה"ש (42).

שם שורה 15 ג"א: כי אם יהי נאה.

עמוד 412 שורה 3 — ג"א: אם תט לניבוי איזוק תחלוש, והוא יותר נכון, עיי גם פנימי המלצות ד' 7.

עמוד 403 שורה 15 ג"א: דמעי רג'ל (על ידי שנראה בתיז בשתי העינים הלשון על צער לביו).

שם שורה 17 "וינית" אין אצל ניבואר (לה"ג הוא תקון טופרים).

עמוד 404 שורה 1 — "עוד לגלוות תזונוגיה" (B).

עמוד 405 שורה 1 "כִּי שְׁמָם בְּשִׁמְךָ", שנקרה האיש נשיא בעדרתו (ויאת החזרות "תזה ואותה" עמוד 422).

שם שורה 7 בְּלַבְךָ בית זבול (B).

שם שורה 15 ג"א: טובת בני גלבָּם (שם הקהלה).

עמוד 406 שורה 8 לפי ג"א: יְקָרָם אָבָר.

שם שורה 18 עדי יוכל לעלות בטולם (מליצה רגילה אצל הטופרים והמעתיקים במאח הי"ב והי"ג). בכ"י בגין השיר התקמן "לאיש מנדיבי ספרד" (p. 408), המתחילה: שאו שלום.

עמוד 407 שורה 3 צ"ל: שלחתה לאיישים — יְקָרָם ערבין וישבל (הכתבים), או: חַפְנִי בָּנִים.

שם שורה 9 ודמיונם ברמש מְלָלִים, אשר במוריה יהי אבוד נצמות (B), המלה אבוד נראה גם בכ"י A והמללה שלארות הפהה עי' קרע.

שם שורה 11 צ"ל: בְּתוֹךְ צוֹאָה.

שם שורה 15 — ג"א: "נדיב הי"ד" (במספר פנימי המלצות ד' 16).

עמוד 408 שורה 9 צ"ל: כלִי נְשָׁק.

שם שורה 14 בְּכַת עַיִן.

עמוד 409 שורה 3 צ"ל: רואיין בראשו מצנפת.

שם שורה 8 ג"א: "כִּמוֹ תְּבִלְתִּי עַל בְּלִמְתָה" (מלחה"ש).

שם שורה 11 צ"ל: בְּזַק דּוֹרִי שְׂרִי.

עמוד 417 שורה 8 ציל : עינויו שלפים עלי-גראן ח'גב מעופפת .

שם שורה 15 ציל : צריך היה .
שם שורה 21 גמשלו כבן בעור , נ"א : גמשלו פגן בתרן מל' הרים , גברו על ברות הרים . עי' מכיה"ע אריענט לשנת 1845 ט"י 14 , נumar 39 ואגרות שד' הוצאה גראבער עמוד 1388 .

עמוד 418 שורה 6 נ"א : גראבעים .
שם שורה 11 ציל : שׁ אֹ שְׁלָמָם לְדוֹד אַטָּר , וכן במפור השלישי לאפר מכותב .
שם שורה 19 במקום "גבר" , נ"א : עבור .

עמוד 419 שורה 8 הבט תחיוון : את בת עיני בעצמה אתם מניחים בחיות .

שם שורה 16 בפִּרְקָה (= דמשק , עי' במבואו) .

עמוד 420 שורה 14 ציל : ישאל بعد הקץ , וכן עז'גה .
שם שורה 16 ציל : זה לו שנת אלף ? קוו , או ז' ?
תקודע עון צrho , ולא שלם .

פירוש : ועוד לא שלם עונם (עפ"י הכתוב בראשית ט"ו , ט"ז כי לא שלם עון האמוריו) . ומלה שלם בחורו הבא = העיר .

שם שורה 18 נ"א : יְהֵי שָׁבוֹן וַיְהִיאֶל לְעֵיר הָאֵל .

שם שורה 21 חצר בית קְרֻשָּׁה .... לתחות .

עמוד 421 שורה 21 ציל : במחשבי קְלָאִים ,

עמוד 422 שורה 2 המלה "בל" למחוק .

שם שורה 16 משלחתה – לתבן : בְּשִׁבְטִים , בְּשִׁבְטִים ,

עמוד 412 שורה 7 ציל : שבּי נפשי אתה , בְּעֵיר הַלְוִינוֹן (העיקן שבחורים אלה הוא כי אחורי מנותו מעלות האמת והאמונה יתן המשורר האות היותר נכברת על טובה :
שאן לנשין ביצחק הלוי חלק ב').

שם שורה 15 ש'קה קְנָא שְׁבַת נָה"י (B) .

עמוד 413 שורה 2–1 שבר מקרים ובו משה עלה לשים בסען ואומר (מלחה"ש) ,

שם שורה 9 באיה ב"י : ועשה עבנינו תבל אשר הם נובלים כמו צין נובל .

עמוד 414 שורה 4 ציל ; בידנוחה , – "לא יתקבצו שני נחלים" , משני שואים תכופים השני הוא נע .

שם שורה 12 נ"א : ובר עונו פום – "אמוגו" בן בג' ב' .

שם שורה 15 ציל : בן החכמים .

עמוד 415 שורה 5 ציל : שוא לכם קָל משבמי קומ .

שם שורה 18 ציל : וישתי על הקהל ליגיל .

עמוד 416 שורה 1 – ושולח דבר חכמה אַלְיָקָם (בן גט

בב"י B בחשערתי בהערות) .

שם שורה 2 מוב יותר לקרוא : בְּעֵיר אל מאור שם שם יrho ,

והיא במליצת "תבן את מכנים לעפירות" , וכן : רטסוי טל

ליים סוף , תמרים ליריחו .

שם שורה 5 אצל ניבואר : בקש מני ר' יהונתן הכהן ז"ל

[לא היה עוד בחיים בזמנ חברו הספר , עי' המכוא] להעתיק

לו סדר ווועים וכו' .

שם שורה 17 – ובתוכן לבבם ימצאו יום חפסיו (B) .

עמוד 417 שורה 1–3 – ובים ברואו ... עשוותו למזווא ,

בְּאֵל פִּי (B) יתפסו ? אמר אֶלְקִים – בצלל .

עמור 422 שורה 17 : יָקֵר,

שם שורה 18 : בְּמִנְגַּלִּית.

עמור 423 שורה 4—4 — אשר נוֹשֵׁן בְּכָלֹו, גְּרוּשָׁתִיו —

חדשים לבקרים (B).

שם שורה 9 צ"ל : אָלָי אַיִלָּי לְכָל צָר וְחַבֵּשׁ (המליצות שהן הרופה למכאובי הן גם ממרפא לכל שרר).

שם שורה 10 צ"ל : רְכָה דְּכָבֶשׂ מְלִיל, יְהִי מִפְּרִיר : אֲקָת — ועי' אגרות שר"ל עמוד 1338 (חבר ט').

עמור 424 שורה 7 — ומוי גְּנִישׁ לְמַלְחָמָתוֹ B.

שם שורה 9 נ"א : עַל רִי מְנַחַת יָא ע"ז [כי היה בתהית בעת כתיבת החוריות] על ענן ר' הַלְּל אֲשֶׁר במתהתי בו.

עמור 425 שורה 1 נ"א : בְּבָר אֲזָתִי — — יְקוּד חַשְׁקוֹ לְלִבּוֹ (עי' אגרות שר"ל 1340 p.).

שם שורה 3 ועשית באה שור על אשה וכמי,

שם שורה 6 — נומחא אחרת טובה היא :

חַיָּשׁ וְפָגַגָּה תָּזַק שָׁאָל וְבָשְׁבָּה

פְּרִנְחָה עַמְלִיקָה, נְכָנָה גְּרִנְחָה אַמְּרָה

יְהָ, פּוֹרָאָה לֹא נְנוֹרָאָת וְיְחֹזְקָה;

שְׁרָשָׁה בְּקַצְעָן עַם יְלִידָה, נְעַטְלָה

אָם אַמְּנִינָה רְאָתָה יִמְתֵּבָה . (נייבוואר)

שם שורה 16 לשון 18 מעלת גְּבָה — אשר יסורה בבעץ כטף,

עמור 426 שורה 18 מעלת גְּבָה — אשר יסורה בבעץ כטף,

שם שורה 19 נ"א של הכתבת : "יעשית על איש ראיינו

גבבות הבנות יוק ווק, וווקן בפנוי רעינו זר ק", ולפי

וה טעם "גְּבָזִים בּוֹסִים אַוּטוֹ" — רעינו שהוא מכיש אותם, עמור 427 שורה 3 לאיש עשה תפוח זיהב (מצ"ל), השיר הזה נמצאו גם במלאת השיר לויבואר עמור 52 אבל שם בהכתבת אמנם "תפוח זיהב" אבל החrhoו הראשון הוא "שיר (שרו?) תפוחי בס פֿרִידְמוֹ — טבעות על בדי אַרְוֹן".

שם שורה 5 נ"א: שור תפוח זיהב ידרכו טבעות על בדי אַרְוֹן,

שם שורה 18 צ"ל : בעין האל במו אלף,

שם שורה 19 נְמַשְׁעָה בְּמוֹ עַזְבָּה (shed"ל),

שם שורה 20 בְּפּוֹטָ.

שם שורה 21 נ"א : עד פִּי בְּגַעַן קָאֵל זְהִ שְׁבָה,

עמור 428 שורה 8 "נְגָלוּ צְפּוֹנוֹ" לפי המשקל חמרה תנועה, ואולי צ"ל : אַתָּה גָּלִי אַפְּנִינָה !

עמור 429 שורה 1 בספר מלאת השיר לר"א ניבוואר הכתבת: ועשית על איש עותם וזה שמו [זעקה] (הוספה ניבוואר).

שם שורה 8 ראיין קרווא : נְשַׁבָּע שמו הרע,

עמור 430 שורה 15 גירסת שר"ל : בהרכות יהי נְקָפֵר (מן יסודו מעניות הוהם) .

עמור 431 שורה 3 לאש הַפְּתָח (שר"ל).

שם שורה 11 נְפּוֹז הוּוּ לְרֻעָ,

שם שורה 17 פְּאַשְׁר בְּנֵין מְתָא יְשָׁבָרוֹ, סְרָב (שר"ל).

עמור 434 שורה 6 צ"ל : — וְשַׁוְקָה אֶל אֶלְעָן,

ימְנִינָה, בְּכִי גְּרָפָה קָאֵר לְקָלָט.

עמוד 434 שורה 8 נ"א : **שִׁבְתָּה** הלא חשלוף (ולפי זה
„הרידרה“ הוא המוט). תחשוב לנדרות.

שם שורה 9 נ"א : מה שחשב לנדרות.
שם שורה 16 צ"ל : **וְאַתָּה שֹׁמֶךְ**.

עמוד 435 שורה 1 גם הנושא : **קְרָאוֹק** „בֵּלֵי פָּה“ נסונה.

עמוד 437 שורה 17 צ"ל : **לְקַבֵּץ** כתן כל בני שם וגדלה.

עמוד 438 שורה 13 צ עיפ"ם — בן הוא בכ"י B. פירוש
חרשו השני : האין די לי במכאוב משקי ואהבתני,

בחיות רוחק ממנה, כי יוסיפו הבוגרים להעלים אותה מעניין.

עמוד 439 שורה 16 הנכון הוא לך :

תְּהֻנָּה קְמוֹ שְׁפָנוֹ ; נִשְׁבַּר קְמוֹ ?

תְּהֻנָּה קְפָלִי — נִעְמָד קְפָשָׁן !

פירוש : חון הארץ הוא בשמן (של הנביא אלישע אשר לא
כליה כל זמן שהיה לו כליב), ועל ידי המות (במוחך) ישבר
הכליה ווימוד השמן.

עמוד 440 שורה 4 איך מיגינוי יונקם .

שם שורה 6 אחר „ופעלן בפחם“ עוד חרוו :

כָּל בְּעָלֵי תְּגִבּוֹת הַס רִיק, וְצִיצָּם וְפִרְקָת .

עמוד 441 שורה 5 זכויות בלשון זכר, וכן בהמבעת הרגל
ובוכרון צדיקים : ז"ע = זכותם או זכותו יגנ עליינו
(ונמצא בכתובים כבר משנת 1288), כי דרך המליציות הקדומות
שלא להבחן בדיק בין ז"ג לדבר שאין בו רוח חווים, וכגון
זה מצינו בספר שלפנינו במקומות רבים (בשער ז' : והחרבות
ביבקים ממ הר ים ; ושתי המערבות עומדים . בשער י'ב .

נדיבות ובילות בל' זכר, בכל השער. בשער כ"ד : אולי בית
התפללה קרויה ואלבת אליה ואדרשה בה ; — וטענותיו חזקיט
ונגאננים, ועוד כאלה). ובמספר אבני זכרון לשיד"ל (פראג
תר"א) מזכאה בעמורו ה' החליצה מעורבת התמן : „והמתה
נקודות במלקט שבילם“ ומופיע על זה שד"ל שיש בדומה לו
בכח' : **אנַה הַמָּה מְוּלִיכּוֹת אֶת הַאֲפָה** (וכriteria ה' י').

עמורד 443 שורה 4 בshellg .

עמורד 444 שורה 11 מן „אחר הדברים האלה“ והלאה אין
בב"י B.